Hindi de cada día

बातचीत की हिंदी

Hindi de cada día

बातचीत की हिंदी

Autora: Ana Thapar
Diseño de la cubierta: Nora Grosse, Enric Jardí
Foto de la cubierta: Jorge Aragonés
Ilustraciones: Roger Zanni

Material auditivo (CD incluido al final del libro)
Voces: Sucha Sisgh, David Velasco
Grabación: Blind Records

ISBN: 978-84-8443-580-8
Depósito legal: B-1995-2009

Impreso en España por Tesys

C/ Trafalgar, 10, entlo. 1ª
08010 Barcelona
Tel. (+34) 93 268 03 00
Fax (+34) 93 310 33 40
editorial@difusion.com

www.difusion.com

Índice

Introducción

El manual Hindi de cada día ha sido concebido para practicar y memorizar, con rapidez y comodidad, las expresiones y el vocabulario más habituales en las diversas situaciones que suelen darse en la vida cotidiana en la India. Su objetivo principal es mejorar los conocimientos de quien lo utilice mediante el autoaprendizaje. El hecho de que el planteamiento del manual sea bidireccional lo hace especialmente indicado también para las personas que hablan hindi y que quieren aprender español.

Hindi de cada día consta de:

- una presentación de la lengua, su historia, sus variedades, su escritura y su fonética, todas las frases en español y su traducción al hindi, un vocabulario para cada situación de comunicación y una sección de gramática.

- un CD con las expresiones y frases grabadas en español y en hindi (tanto en archivos de audio CDA como MP3), y agrupadas en 26 bloques temáticos según las situaciones en las que suelen usarse.

El manual puede emplearse con varias finalidades:

- *Para comparar expresiones*. Escuche el CD con atención: verá que, tras la frase o expresión en español, hay una pausa para que trate de averiguar cómo se diría en hindi. Inmediatamente después, oirá el equivalente que suele emplearse en la misma situación.

- *Para mejorar la pronunciación*. Basta con que repita las alocuciones en hindi o en español. Para ello, puede pulsar los botones de pausa o retroceso de su reproductor.

- *Para memorizar*. A muchos estudiantes de idiomas les resulta útil oír lo que leen. Se trata de una buena manera de aprender.

- *Para autoevaluarse*. Basta con que tape con una hoja la parte de las expresiones en hindi e intente traducir las españolas, o al revés. A medida que lo haga, compruebe si su respuesta es correcta o no.

No obstante, hay otras muchas maneras de aprender. Si tiene la ocasión de practicar con un nativo, olvídese de la timidez: las lenguas se aprenden leyendo y... hablando.

¡Buena suerte!

प्रस्तावना

यह पुस्तक इस तरह से लीखी गई है ताकि विद्यार्थी असानि से Hindi de cada día वाक्या सीख सके। इस पुस्तक का प्रथम प्रयोजन है कि विद्यार्थी स्वायम सीख सके। अधिक्तर पुस्तक का उपय ऐसा है कि हिंदी बोलनेवाले विद्यार्थी जो स्पैनिश सीखना चहते हैं वे भी इसका प्रयोग कर सकते हैं।

Hindi de cada día के विभाग हैं:

- भाषा का इतिहास, उसकी लिपि, उसका बोलने का ढंग, स्पैनिश के वाक्य और उनका हिंदी में अनुवाद, शब्द कोश और व्याकरण।
- सी० डी० में हिंदी और स्पैनिश के वाक्य (औडिओ सी० डी० ए० में और एम० पी० 3 में भी) छब्बीस विषय अनुसार विभागों में।

पुस्तक के इस्तेमाल का ढंग:

- वाक्यों की समानता। सी० डी० को ध्यान से सुनिए: स्पैनिश के वाक्य के बाद एक क्षण भर की रुकावत के बाद उसका हिंदी में अनुवाद होगा।
- शुद्ध उच्चारण। हिंदी या स्पैनिश के शब्द और वक्य सुनिए। इस के लिए स्टोप या रिवेरस चलाइये।

- याद करना। कई विद्यार्थी ज़्यादा असानी से सीखते हैं अगर वे साथ के साथ पढ़ भी सकते हैं और सुन भी सकते हैं।

- अत्मा परीक्षा। हिंदी का पृष्ट ढक कर फिर स्पैनिश में अनुवाद करो या उसका उलटा। उस के बाद उत्तर की जाँच करो।

सीखने के कई ढंग हैं। अगर किसी हिंदी बोलनेवाले व्यक्ति से बातचीत कर सकते हो सब से आच्छा है: भाषाएं ऐसे ही सीखी जाती हैं ... बोलते और पढ़ते।

शुभ कमनाएं !

Breve historia de la lengua

El hindi es, junto al inglés, la lengua oficial de la India desde 1947, año en que el territorio se independizó del Imperio británico y se formaron dos estados independientes: la India, de mayoría hindú, y Pakistán, de mayoría musulmana. La variante elegida como lengua estándar fue el dialecto hablado al norte y al este de Delhi, llamado *Kharî Bolî*. Otros veintidós idiomas (el bengalí, el tamil, el kannada, el malayalam o el telugu, entre otros) tienen carácter cooficial en sus respectivos estados.

El hindi es un derivado del sánscrito védico, la forma más antigua de sánscrito, que llegó a la India con la expansión aria en el segundo milenio a. de C. En los siglos siguientes, el sánscrito védico, originalmente reservado para los rituales religiosos, se fue popularizando dando lugar a las lenguas prácritas que, a su vez, evolucionaron hasta convertirse en las lenguas actuales del norte de la India, como el panllabi, el bengalí o el hindi.

Durante la dominación musulmana (de principios del siglo XIII hasta finales del XVIII), el hindi recibió un gran aporte de palabras del urdu y, posteriormente, durante la dominación inglesa, de palabras provenientes del inglés. En la actualidad dichas palabras se intentan sustituir por palabras del hindi que habían caído en desuso o por palabras del sánscrito o sanscritizadas; por esta razón, en las traducciones, a menudo damos dos sinónimos de una misma palabra, uno de hindi puro y el otro de hindustani (una variedad coloquial del hindi con muchas palabras provenientes del urdu y del inglés).

A día de hoy, de los 1059 millones de habitantes que tiene la India, unos 350 son hablantes de hindi, lo cual lo convierte en el cuarto idioma más hablado del mundo, detrás del chino, del inglés y del español.

Escritura

La escritura del hindi es el *Dev-naguiri* o devanagari, cuyos caracteres son derivados del sánscrito con ligeras modificaciones. Se escribe de izquierda a derecha, bajo una raya horizontal y no diferencia las mayúsculas de las minúsculas.

El hindi tiene 11 vocales, que pueden aparecer de dos maneras: en forma silábica, es decir, formando sílaba por sí solas, o en forma intrasilábica acompañando a una consonante.

Forma silábica	*Forma intrasilábica*	*Transliteración*
अ	incluida en las consonantes	**a**
आ	ा	**â**
इ	ि	**i**
ई	ी	**î**
उ	ु	**u**
ऊ	ू	**û**
ऋ	ृ	**ri**
ए	े	**e**
ऐ	ै	**è**
ओ	ो	**o**
औ	ौ	**au**

Otra característica de las vocales del hindi es que pueden ser largas o cortas, en cada caso representadas por una letra diferente. En las transliteraciones hemos colocado un acento circunflejo (^) en las vocales largas. Por ejemplo, काम **kâm** (“trabajo”) es diferente de कम **k(a)m** (“poco”).

La **è** no es una “e” larga sino una “e” abierta, semejante a la utilizada en francés en la palabra *mais*. La ए **e** se pronuncia como en castellano. Por ejemplo, में **me.n** (“en”) se pronuncia de forma diferente a मैं **mè.n** (“yo”). La **o** es cerrada, como en el francés *eau*.

El hindi tiene las siguientes consonantes:

क	ख	ग	घ	ड़
k(a)	**kh(a)**	**g(a)**	**gh(a)**	**.ng(a)**
च	छ	ज	झ	ञ
ch(a)	**chh(a)**	**ll(a)**	**llh(a)**	**nll(a)**
ट	ठ	ड	ढ	ण
T	**Th(a)**	**D**	**Dh(a)**	**.nr(a)**
त	थ	द	ध	न
t(a)	**th(a)**	**d(a)**	**dh(a)**	**n(a)**
प	फ	ब	भ	म
p(a)	**ph(a)**	**b(a)**	**bh(a)**	**m(a)**
य	र	ल	व	श
y(a)	**r(a)**	**l(a)**	**v(a)**	**sh(a)**
	ष	स	ह	
	sh(a)	**s(a)**	**h(a)**	
	क्ष	त्र	ज्ञ	
	ksh(a)	**tr(a)**	**gy(a)**	

Hay tres letras usadas en palabras que provienen del urdu: ज़ **zs**(**a**), pronunciada como en inglés en la palabra *zone,* ख़ **kj**(**a**) y फ़ **f**(**a**).

Tampoco están incluidas ड़ **R**(**a**) y ढ़ **Rh**(**a**), por considerarse modificaciones de ड **D**(**a**) y de ढ **Dh**(**a**). Es importante recordar este orden de letras pues es el seguido en los diccionarios de hindi.

Pronunciación

En general, casi todas las letras del hindi se pronuncian igual que sus equivalentes en español. Las consonantes, cuando no van acompañadas por una vocal, se pronuncian seguidas de una **a** muy breve que marcaremos entre paréntesis en la transliteración: **K**(**a**), **m**(**a**), etc.

Las consonantes en cuya transliteración hemos añadido una "h" son aspiradas, es decir, al pronunciarlas atraemos el aire hacia los pulmones.

Las consonantes que aparecen en mayúscula en la transliteración (como **T**, **D** o **R**) son retroflexas, es decir se pronuncian colocando la lengua en la parte media del paladar. Las consonantes **Th**, **Dh** y **Rh** además de retroflexas son aspiradas.

La letra ज **ll**(**a**) se pronuncia como la *j* en inglés de *John* o en catalán de *Jordi*. Al no existir este sonido en castellano, hemos optado por el más aproximado, que es el de la "ll".

En hindi la letra **n** a veces se nasaliza; en las transliteraciones hemos colocado un punto delante de esas enes nasalizadas (**.n**).

Sustantivos

En hindi los sustantivos tienen género y número, y pueden presentarse en dos casos: directo y oblicuo.

Género y número

Al igual que en español, en hindi hay dos géneros: el femenino y el masculino. La mayoría de sustantivos masculinos acaba, en el caso directo singular, en -**â**, y en el plural, en -**e**.

Singular	लड़का	**l(a)Rkâ**	*chico*
Plural	लड़के	**l(a)Rke**	*chicos*

Los no acabados en **â** son invariables, es decir, son iguales en el singular y en el plural.

Singular	दिन	**din**	*día*
Plural	दिन	**din**	*días*

Los sustantivos femeninos se dividen en dos grupos: los que acaban en -**î** en el caso directo singular y los que no acaban en -**î**; los primeros adoptan la terminación **-yâ.n** en el caso directo plural.

Singular	लड़की	**l(a)Rkî**	*chica*
Plural	लड़कियाँ	**l(a)Rkiyâ.n**	*chicas*

Los que no acaban en -**î** hacen el caso directo plural con la terminación **-e.n**.

Singular	मेज़	**mezs**	*mesa*
Plural	मेज़ें	**mezse.n**	*mesas*

Caso

Ya hemos visto que hay dos casos: el directo y el oblicuo. El directo, ya sea sujeto o complemento directo, nunca lleva una posposición.

Caso directo

किताब	**kitâb**	*libro*

Caso oblicuo

किताब में	**kitâb me.n**	*en el libro*

El caso oblicuo va siempre seguido de una posposición. Las posposiciones equivalen a la preposiciones del español con la diferencia de que siempre van después del sustantivo (a diferencia de las preposiciones del español, que siempre le anteceden). Algunas de las más frecuentes son: में **me.n** ("en"), पर **p(a)r** ("sobre"), को **ko** ("a") y तक **t(a)k** ("hasta").

Determinantes

A diferencia de otras lenguas, en hindi no existen los artículos.

Determinantes demostrativos

Caso directo

Singular

यह	**y(a)h**	*este, esta*
वह	**v(a)**	*ese, esa, aquel, aquella*

Por ejemplo, "esta mujer" sería यह औरत **y(a)h aur(a)t** y "ese/aquel hombre", वह आदमी **v(a)h âdmî**.

Plural

ये	**ye**	*estos, estas*
वे	**ve**	*esos, esas, aquellos, aquellas*

Por ejemplo, “estas mujeres” sería ये औरतें **ye aur(a)te.n** y “esos/aquellos hombres”, वे आदमी **ve âdmî.**

Caso oblicuo

Singular

इस	**is**	*este, esta*
उस	**us**	*ese, esa, aquel, aquella*

Por ejemplo, “desde esta tienda” sería इस दुकान से **is dukân se** y “hasta ese edificio”, उस मकान तक **us m(a)kân t(a)k.**

Plural

इन	**in**	*estos, estas*
उन	**un**	*esos, esas, aquellos, aquellas*

Determinantes posesivos

Caso directo

Singular

मेरा / मेरी	**merâ / merî**	*mi, mío, mía*
तेरा / तेरी	**terâ / terî**	*tu, tuyo, tuya*
उसका / उसकी	**uskâ / uskî**	*su, suyo, suya (de él/ella)*
हमारा / हमारी	**h(a)mârâ / h(a)mârî**	*nuestro, nuestra*
तुम्हारा / तुम्हारी	**tumhârâ / tumhârî**	*vuestro, vuestra*
उनका / उनकी	**unkâ / unkî**	*su, suyo, suya (de ellos/as)*
आपका / आपकी	**âpkâ / âpkî**	*su, suyo, suya (de usted/ustedes)*

Veamos algunos ejemplos:

मेरी बेटी	**merî beTî**	*mi hija*
उसका बेटा	**uskâ beTâ**	*su hijo (de él o de ella)*

Plural

Las formas del plural son iguales que las que del singular para las formas femeninas.

तुम्हारी लड़की	**tumhârî l(a)Rkî**	*tu chica*
तुम्हारी लड़कियाँ	**tumhârî l(a)Rkiyâ.n**	*tus chicas*

Las formas masculinas simplementen cambian la terminación -**â** por -**e**.

आपका घर	**âpkâ gh(a)r**	*su casa (de usted/ustedes)*
आपके रुपये	**âpke rup(a)ye**	*sus rupias (de usted/ustedes)*

Caso oblicuo

Las formas de masculino, tanto en el singular como en el plural, cambian la letra final -**â** del caso directo singular por la -**e**. Las formas de femenino, tanto en singular como en plural, acaban en -**î**, es decir, son iguales que el femenino en caso directo.

Adjetivos

En hindi los adjetivos siempre preceden al sustantivo. Los adjetivos que no acaban en -**â** o en -**â.n** son invariables. Los que acaban en -**â** o en -**â.n** concuerdan en género, número y caso con el sustantivo que acompañan. El femenino, independientemente de su caso o número, siempre acaba en -**î**.

छोटी	**chhoTî**	*pequeña, pequeñas*
छोटा	**chhoTâ**	*pequeño*
छोट	**chhoTe**	*pequeños*

El masculino cambia la -**â** final del singular directo por -**e** en el plural directo, y en el singular y plural oblicuos.

सा.फ	**sâf**	*limpio, limpios*

Pronombres

Pronombres personales

मैं	**mè.n**	*yo*
तू	**tû**	*tú*
वह	**v(a)h**	*él, ella*
हम	**h(a)m**	*nosotros, nosotras*
तुम	**tum**	*vosotros, vosotras*
आप	**âp**	*usted, ustedes*
वे	**ve**	*ellos, ellas*

En hindi la forma तू **tû** ("tú") prácticamente solo se utiliza para dirigirse a animales o a niños. A veces, se usa deliberadamente para ofender a la persona con quien se está hablando. En su lugar, se utiliza तुम **tum**. También se usa mucho la forma आप **âp**, sobre todo para dirigirse a personas mayores o para mostrar respeto.

Pronombres interrogativos

Los pronombres interrogativos más habituales en hindi son:

कौन	**kaun**	*¿quién?*
कितना	**kitnâ**	*¿cuánto?*
कैनसा	**kaunsâ**	*¿cuál?*
क्या	**kyâ**	*¿qué?*

Veamos algunos ejemplos:

कौन है?	**kaun hè?**	*¿Quién es?*
कितना है?	**kitnâ hè?**	*¿Cuánto es?*
कौनसा है?	**kaunsâ hè?**	*¿Cuál es?*
क्या हुआ?	**kyâ huâ?**	*¿Qué ocurrió?*

Adverbios

De afirmación

हाँ	**hâ.n**	*sí*
हाँ आइये।	**hâ.n âiye**	*Sí, venga usted.*

De negación

नहीं	**n(a)hî.n**	*no*
कभी नहीं	**k(a)bhî n(a)hî.n**	*nunca*

मैं कभी नहीं जाउँगा। **mè.n k(a)bhî n(a)hî.n llâu.ngâ** *Yo nunca iré.*

De lugar

यहाँ	**y(a)hâ.n**	*aquí*
वहा	**v(a)hâ.n**	*allí*
ऊपर	**ûp(a)r**	*arriba*
नीचे	**nîche.**	*abajo*
यहाँ है।	**y(a)hâ.n hè**	*Está aquí.*

De tiempo

अभी	**abhî**	*ahora*
आज	**âll**	*hoy*
कल	**k(a)l**	*mañana*
कल आएगा।	**k(a)l âegâ**	*Vendrá mañana.*

De modo

ऐसे	**èse**	*así*
ठीक	**Thîk**	*bien*
ठीक है।	**Thîk hè**	*Está bien.*

Posposiciones

Como ya hemos visto, las posposiciones se colocan siempre detrás del sustantivo. Las más habituales son:

में	**me.n**	*en*
को	**ko**	*a*
पर	**p(a)r**	*sobre*
से	**se**	*desde*
तक	**t(a)k**	*hasta*
का, के, की	**kâ, ke, kî**	*de*

Vemos entre ellas el curioso caso de la posposición “de”, que concuerda en género, número y caso con el sustantivo y que, por tanto, tiene tres formas. Con un nombre masculino singular, usamos la forma **kâ**; con un nombre masculino plural, usamos **ke**; y con un nombre femenino singular y plural, usamos **kî**.

Verbos

En hindi solo hay una conjugación; todos los infinitivos de los verbos acaban en -ना **-nâ**.

El presente puede tener dos formas: el presente habitual y el presente continuo. El presente habitual expresa un estado, un hecho habitual o una acción no continua. El presente continuo indica lo que ocurre o está ocurriendo en un momento determinado.

El tiempo pasado también varía según sea un verbo transitivo o un verbo intransitivo. Los verbos intransitivos concuerdan en género y en número con su sujeto, como en español. Los verbos transitivos, tanto en pasado como en pretérito perfecto o en pluscuamperfecto, adoptan una forma especial en la que el sujeto se convierte en complemento indirecto seguido por la posposición ने **ne**.

Otra particularidad del hindi es que se utilizan verbos compuestos. Los dos más habituales son सकना **s(a)knâ** ("poder") y चुकना **chuknâ**, ("acabar de"). No se pueden utilizar solos y siempre van precedidos por la raíz del verbo que acompañan.

A continuación vamos a conjugar un verbo regular, el verbo transitivo गाना **gânâ** ("cantar").

Infinitivo
गाना **gânâ** *cantar*

Participio pasado
singular
गाया / गाई **gâyâ / gâî** *cantado, cantada*
plural
गाए / गाई **gâe / gâî** *cantados, cantadas*

Participio presente
singular
गाता / गाती **gâtâ / gâtî** *cantando (para ambos casos)*
plural
गाते / गाती **gâte / gâtî** *cantando (para ambos casos)*

Presente continuo

La primera forma corresponde al masculino y la segundo al femenino.

मैं गा रहा / रही हू **mè.n gâ r(a)hâ / r(a)hî hû.n**
yo estoy cantando
तू गा रहा / रही है **tû gâ r(a)hâ / r(a)hî hè**
tú estás cantando
वह गा रहा / रही है **v(a)h gâ r(a)hâ / r(a)hî hè**
él/ella está cantando

हम गा रहे / रही हैं	**h(a)m gâ r(a)he / r(a)hî hè.n** *nosotros/nosotras estamos cantando*
तुम गा रहे / रही हो	**tum gâ r(a)he / r(a)hî ho** *vosotros/vosotras estáis cantando*
वे गा रहे / रही हैं	**ve gâ r(a)he / r(a)hî hè.n** *ellos/ellas están cantando*
आप गा रहे / रही हैं	**âp gâ r(a)he / r(a)hî hè.n** *usted/ustedes está/n cantando*

Presente habitual

La primera forma corresponde al masculino y la segunda al femenino.

मैं गाता / गाती हूँ	**mè.n gâtâ / gâtî hû.n**	*yo canto*
तू गाता / गाती है	**tû gâtâ / gâtî hè**	*tú cantas*
वह गाता / गाती है	**v(a)h gâtâ / gâtî hè**	*él/ella canta*
हम गाते / गाती हैं	**h(a)m gâte / gâtî hè.n**	*nosotros/as cantamos*
तुम गाते / गाती हो	**tum gâte / gâtî ho**	*vosotros/as cantáis*
वे गाते / गाती हैं	**ve gâte / gâtî hè.n**	*ellos/as cantan*
आप गाते / गाती हैं	**âp gâte / gâtî hè.n**	*usted/ustedes canta/n*

Pasado

El hindi, como el inglés, no diferencia el imperfecto y el indefinido. Hay un solo pasado que engloba a los dos. En el caso de “cantar”, por ser un verbo transitivo, el sujeto se convierte en complemento indirecto y el complemento directo, **gânâ** (“canción”), en sujeto, que concuerda en género y número (en este caso, masculino, singular) con el verbo.

मैं ने (एक गाना) गाया	**mè.n ne (ek gânâ) gâyâ** *yo canté o cantaba*
तू ने (एक गाना) गाया	**tû ne (ek gânâ) gayâ** *tú cantaste o cantabas*
उस ने (एक गाना) गाया	**us ne (ek gânâ) gâyâ** *él/ella cantó o cantaba*
हम ने (एक गाना) गाया	**h(a)m ne (ek gânâ) gâyâ** *nosotros/as cantamos o cantábamos*

तुम ने (एक गाना) गाया
tum ne (ek gânâ) gâyâ
vosotros/as cantasteis o cantabais

उन्हों ने (एक गाना) गाया
unho.n ne (ek gânâ) gâyâ
ellos/ellas cantaron o cantaban

आप ने (एक गाना) गाया
âp ne (ek gânâ) gâyâ
usted/ustedes cantó/cantaron o cantaba/n

Pretérito perfecto

मैं ने (एक गाना) गाया है
mè.n ne (ek gânâ) gâyâ hè
yo he cantado

तू ने (एक गाना) गाया है
tû ne (ek gânâ) gâyâ hè
tú has cantado

उस ने (एक गाना) गाया है
us ne (ek gânâ) gâyâ hè
él/ella ha cantado

हम ने (एक गाना) गाया है
h(a)m ne (ek gânâ) gâyâ hè
nosotros/as hemos cantado

तुम ने (एक गाना) गाया है
tum ne (ek gânâ) gâyâ hè
vosotros/as habéis cantado

उन्हों ने (एक गाना) गाया है
unho.n ne (ek gânâ) gâyâ hè
ellos/ellas han cantado

आप ने (एक गाना) गाया है
âp ne (ek gânâ) gâyâ hè
usted/ustedes ha/n cantado

Pretérito pluscuamperfecto

मैं ने (एक गाना) गाया था
mè.n ne (ek gânâ) gâyâ thâ
yo había cantado

तू ने (एक गाना) गाया था
tû ne (ek gânâ) gâyâ thâ
tú habías cantado

उस ने (एक गाना) गाया था
us ne (ek gânâ) gâyâ thâ
él/ella había cantado

हम ने (एक गाना) गाया था
h(a)m ne (ek gânâ) gâyâ thâ
nosotros/as habíamos cantado

तुम ने एक गाना गाया था
tum ne (ek gânâ) gâyâ thâ
vosotros/as habíais cantado

उनहों ने (एक गाना) गाया था	**unho.n ne (ek gânâ) gâyâ thâ**	
	ellos/ellas habían cantado	
आप ने (एक गाना) गाया था	**âp ne (ek gânâ) gâyâ tha**	
	usted/ustedes había/n cantado	

Futuro

La primera forma corresponde al masculino y la segundo al femenino.

मैं गाऊँगा / गाऊँगी	**gâû.ngâ / gâû.nguî**	*yo cantaré*
तू गाएगा / एगी	**tû gâegâ / gâeguî**	*tú cantarás*
वह गाएगा / एगी	**v(a)h gâegâ / gâeguî**	*él/ella cantará*
हम गाएंगे / एंगी	**h(a)m gâe.ngue / gâe.nguî**	*nosotros/as cantaremos*
तुम गाओगे / ओगी	**tum gâogue / gâoguî**	*vosotros/as cantaréis*
वे गाएंगे / एंगी	**ve gâe.ngue / gâe.nguî**	*ellos/ellas cantarán*
आप गाएंगे / एंगी	**âp gâe.n gue / gâe.nguî**	*usted/ustedes cantará/n*

Subjuntivo

मैं गाऊ	**mè.n gâû.n**	*yo cante*
तू गाए	**tû gâe**	*tú cantes*
वह गाए	**v(a)h gâe**	*él/ella cante*
हम गाएं	**h(a)m gâe.n**	*nosotros/as cantemos*
तुम गाओ	**tum gâo**	*vosotros/as cantéis*
वे गाएं	**ve gâe.n**	*ellos/ellas canten*
आप गाएं	**âp gâe.n**	*usted/ustedes cante/n*

Imperativo

गाओ	**gâo**	*canta (se utiliza para dar órdenes)*
गाइए / गाइये	**gâie / gâiye**	*canta, por favor (petición más cortés que incluye la idea de "por favor")*
गाना	**gânâ**	*canta (se usa para dar instrucciones)*

Saludar

नमस्ते करना

Buenos días.	नमस्ते। / नमस्कार। n(a)m(a)ste. / n(a)m(a)skâr.
Buenas tardes.	नमस्ते। / नमस्कार। n(a)m(a)ste. / n(a)m(a)skâr.
Buenas noches.	नमस्ते। / नमस्कार। n(a)m(a)ste. / n(a)m(a)skâr.
Hola.	नमस्ते। / नमस्कार। n(a)m(a)ste. / n(a)m(a)skâr.
¿Qué tal?	आप कैसे हैं? âp kèse hè.n?
Muy bien, gracias, ¿y tú?	मैं ठीक हूँ, और तुम? mè.n Thîk hû.n, aur tum?
Muy bien, gracias, ¿y usted?	मैं ठीक हूँ, और आप? mè.n Thîk hû.n, aur âp?
Dale recuerdos a tu mujer.	तुम्हारी पत्नी को मेरी नमस्ते कहें। Tumhârî p(a)tnî ko merî n(a)m(a)ste k(a)he.n.
Dele recuerdos a su esposa.	आपकी पत्नी को मेरी नमस्ते कहें। âpkî p(a)tnî ko merî n(a)m(a)ste k(a)he.n.
Salude al señor Kumar de mi parte.	श्री कुमार को मेरी तरफ़ से नमस्ते कहें। shrî kumâr ko merî t(a)r(a)f se n(a)m(a)ste k(a)he.n.

Vocabulario: Saludar

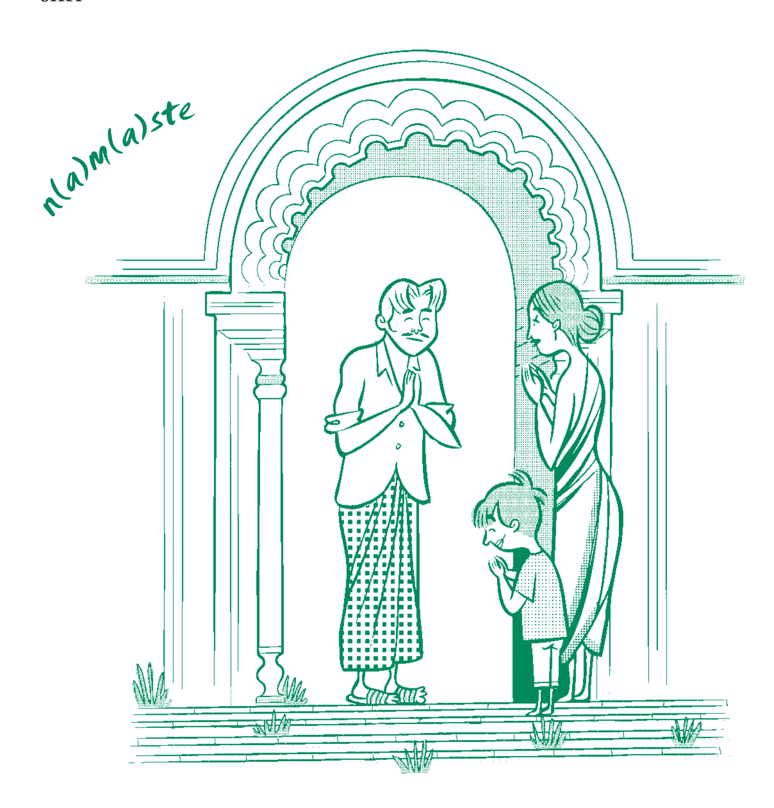
gracias
धन्यवाद
dh(a)ny(a)vâd

saludar
नमस्ते करना
n(a)m(a)ste k(a)rnâ

señor (Sr.)
श्री
shrî

señora (Sra.)
श्रीमती
shrîm(a)tî

señorita (Srta.)
कुमारी
kumârî

Despedirse

विदा लेना

Adiós.	नमस्ते। / नमस्कार। n(a)m(a)ste. / n(a)m(a)skâr.
Hasta luego.	फिर मिलेंगे। phir mile.ngue.
Hasta mañana.	कल मिलेंगे। k(a)l mile.ngue.
Hasta el martes.	मंगलवार मिलेंगे। m(a).ng(a)lvâr mile.ngue.
Buen viaje.	सफ़ल यात्रा। s(a)f(a)l yâtrâ.
Buenas noches, que descanses.	नमस्ते, आराम कीजिए। n(a)m(a)ste, ârâm kîllie.

Información personal

निजी सूचना

Nombre

PISTA 3

शुभ नाम

¿Cómo te llamas?

तुम्हारा शुभ नाम क्या ह?
Tumhâra shubh nâm kyâ hè?

Yo me llamo Prem, ¿y tú?

मेरा नाम प्रेम है, और तुम्हारा?
merâ nâm Prem hè,
aur tumhârâ?

¿Cómo se llama usted?

आपका नाम क्या है?
âpkâ nâm kyâ hè?

Su nombre, por favor.

आपका नाम?
âpkâ nâm?

¿Es usted el señor Kumar?

आप श्री कुमार हैं?
âp shrî Kumâr hè.n?

No, yo me llamo Sita Ram.

जी नहीं मेरा नाम सीता राम है।
ilî n(a)hî.n, merâ nâm Sîta
Râm hè.

El señor Kumar soy yo.

मैं श्री कुमार हूँ ।
mè.n shrî kumâr hû.n.

Procedencia

PISTA 4

जन्म भूमि

Soy español.

मैं स्पैन से आता हूँ ।
mè.n spèn se âtâ hû.n.

Soy de Sevilla.

सेवीया से आता हूँ ।
Sevîlla se âtâ hû.n.

Soy de Sevilla pero vivo en Madrid.

सेवीया से आता हूँ लेकिन मद्रीद में रहता हूँ ।
Sevîlla se âtâ hû.n lekin Madrid me.n r(a)hta hû.n.

¿De dónde eres?

कहाँ से आते हो?
k(a)hâ.n se âte ho?

¿De dónde es usted?

कहाँ से आते हैं?
k(a)hâ.n se âte hè.n?

Usted es indio, ¿verdad?

आप हिन्दुस्तानि हैं, न:?
âp hindustâni hè.n, n(a)h?

¿Es usted de aquí?

क्या आप यहाँ के रहनेवाले हैं?
kyâ âp y(a)hâ.n ke r(a)hnevâle hè.n?

Soy extranjero.

मैं विदेशी हूँ ।
mè.n videshî hû.n.

¿De qué parte de la India es usted?

भारत के कौनसे स्थान से आते हैं?
bhâr(a)t ke kaunse sthân se âte hè.n?

Profesión

व्यापार / काम

¿A qué se dedica usted?

आप क्या करते हैं?
âp kyâ k(a)rte hè.n?

¿Estudias o trabajas?	आप पढ़ते हैं या काम करते हैं? âp p(a)Rhte hè.n yâ kâm k(a)rte hè.n?
¿Qué estudias?	तुम क्या पढ़ते हो? Tum kyâ p(a)Rhte ho?
¿Dónde trabajas?	तुम कहाँ काम करते हो? Tum k(a)hâ.n kâm k(a)rte ho?
Estudio en la Universidad.	मैं विश्वविद्यालय में पढ़ता हूँ । mè.n vishv(a)vidyâl(a)y me.n p(a)Rhtâ hû.n.
Estudio Historia.	मैं इतिहास पढ़ता हूँ । mè.n itihâs p(a)Rhtâ hû.n.
Soy médico.	मैं डाक्टर हूँ । mè.n DâkT(a)r hû.n.
Trabajo por mi cuenta.	मैं अपने आप काम करता हूँ । mè.n apne âp kâm k(a)rtâ hû.n.
Trabajo en un banco.	मैं बैंक में काम करता हूँ । mè.n bè.nk me.n kâm k(a)rtâ hû.n.
Trabajo en una tienda.	मैं दुकान में काम करता हूँ । mè.n dukân me.n kâm k(a)rtâ hû.n.
Trabajo en una fábrica.	में कारखाने में काम करता हूँ । mè.n kârkhâne me.n kâm k(a)rtâ hû.n.

Estoy parado.

में बेरोज़गार हूँ ।
mè.n berozsgâr hû.n.

Estoy jubilado.

मैं रिटायरेड हूँ ।
mè.n riTây(a)reD hû.n.

Domicilio

पता

¿Dónde vive?

आप कहाँ रहते हैं?
âp k(a)hâ.n r(a)hte hè.n?

¿Cuál es su dirección?

आपका पता क्या है?
âpkâ p(a)tâ kyâ hè?

¿Cuál es su número de teléfono?

आपका फ़ोन नम्बर क्या है?
âpkâ fon n(a)mb(a)r kyâ hè?

¿En qué calle vive?

आप कौनसी सड़क पर रहते हैं?
âp kaunsî s(a)R(a)k p(a)r r(a)hte hè.n?

Vivo en la calle Jan Path nº 22.

मैं जन पथ के बाईस नम्बर पर रहता हूँ ।
mè.n ll(a)n p(a)th ke bâîs n(a)mb(a)r p(a)r r(a)htâ hû.n.

Edad

उमर

¿Cuántos años tienes?

तुम्हारी उमर क्या है?
tumh(a)rî um(a)r kyâ hè?

¿Qué edad tiene usted?

आपकी उमर क्या है?
âpkî um(a)r kyâ hè?

Tengo 45 años.

मैं 45 साल का हूँ ।
mè.n 45 sâl kâ hû.n.

Vocabulario: Información Personal

Datos personales

apellido
उप्नााम
upnâm

dirección
पता
p(a)tâ

domicilio
पता
p(a)tâ

edad
उमर
um(a)r

estado civil (soltero/a, casado/a, divorciado/a)
विवाह स्थिति (अविवाहित पुरुष/महिला, विवाहित पुररुष/महिला, त्याग हुआ)
vivâh sthiti (avivâhit purush/m(a)hilâ, vivâhit purush/m(a)hilâ, tyâg huâ)

estudiar
पढ़ना
p(a)Rhnâ

extranjero
विदेशी
videshî

fecha de nacimiento
जन्म तिथी
ll(a)n(a)m tithî

llamarse
कहलाना
k(a)h(a)lânâ

nacionalidad
राष्ट्र
râshTr

número de pasaporte
पासपॉट नम्बर
pâsporT n(a)mb(a)r

número de teléfono
फ़ोन नम्बर
fon n(a)mb(a)r

profesión
व्यापर / काम
vyâpâr/kâm

ser
होना
honâ

trabajar
काम करना
kâm k(a)rnâ

vivir
रहना
r(a)hnâ

Nacionalidad

alemán/ana
जर्मन
ll(a)rm(a)n

americano/a
अमेरिकन
amerik(a)n

español/ola
स्पैनिश
spènish

francés/esa
फ्रांसीसी
frâ.nsîsî

inglés/esa
अंग्रेज, ब्रिटिश
a.ngrezs, briTish

italiano/a
इटालियन
iTâliy(a)n

Profesión

abogado/a
वकील
v(a)kîl

actor
आक्टर
âcT(a)r

actriz
आक्ट्रेस
âkTres

albañil
मेसन, राज मिस्त्री
mes(a)n, râll mistrî

ama de casa
घरवाली
gh(a)rvâlî

aprendiz
शिष्य
shishy(a)

arquitecto/a
आर्किटेक्ट
ârkiTekT

artista
कलाकर
kl(a)lâk(a)r

asesor fiscal
इन्कोम टाक्स कोन्सल्टन्ट
inkom Tâks kons(a)lT(a)nT

auxiliar de vuelo
एअर होस्टेस
ear hosT(a)s

biólogo
बायोलोजिस्ट
bâyolollisT

camarero/a
बेरर
ber(a)r

cantante
गानेवाला
gânevâlâ

carnicero/a
मीटवाला
mîTvâlâ

carpintero
बढ़ाई
b(a)Rhâî

cartero/a
डाकवाला
Dâkvâlâ

cocinero/a
रसोईदर
r(a)soîd(a)r

contable
एकाउन्टन्ट, मुन्शी
ekâunT(a)nT, munshî

cura
पादरी
pâdrî

delineante
ड्रफ़्टसमैन
Dr(a)fTsmèn

economista
इकनोमीस्ट
ik(a)nomîsT

editor/ora
प्रकाशक
pr(a)kâsh(a)k

electricista
बिजलीवाला
bill-lîvâlâ

enfermero/a
स्वस्थ कर्मचारी / नर्स
swasth k(a)r(a)mchârî /n(a)rs

escritor/a
लेखक
lekh(a)k

estudiante
विद्यार्थी
vidyârthî

farmacéutico/a
केमिस्ट
kemisT

filólogo/a
फ़िलोलोजिस्ट
filololollisT

fontanero/a
नलकेवाला
n(a)lkevâlâ

funcionario/a
कर्मचारी, अफ़िसर
k(a)r(a)mchârî, afis(a)r

guía turístico
टूरिस्ट गाइड
TûrisT gâiD

jardinero/a
माली / मालिन
mâli/mâlin

joyero/a
रत्नकार, जौहरी
r(a)tn(a)kâr, llauh(a)rî

jubilado/a
रिटायरेड
riTây(a)reD

juez/eza
जज
ll(a)ll

maestro/a
गुरु, टीचर
guru, Tîch(a)r

mecánico/a
मिस्त्री
mistrî

médico/a
डाक्टर
Dâkt(a)r

minero/a
खान में काम करनेवाला
khân me.n kâm k(a)rnevâlâ

músico
गाने बजानेवाला
gâne b(a)llânevâlâ

obrero/a
मज़दूर
m(a)zsdûr

parado/a
बेरोज़गार
berozsgâR

peluquero/a
हैअर ड्रेसर
hèar Dres(a)r

periodista
पत्रकर
p(a)tr(a)k(a)r

pescador/a
मछुआ
m(a)chhuâ

piloto
पाइलोट
pâiloT

pintor/a
चित्रकार
chitr(a)kâ)r

poeta
आशुकवि
âshuk(a)vi

policía
पुलिसवाला / वाली
pulisvâlâ / pulisvâlî

político
राजनीतिश / नेता
râllnîtish / netâ

portero/a
चौकीदार
chaukîdâr

profesor/ora (de Universidad)
अध्यापक / अध्यापिका
adhyâp(a)k / adhyâpika

psicólogo/a
साइकॅलजिस्ट
sâik(a).nl(a)llisT

sastre
दर्ज़ी
d(a)rzsî

taxista
टैक्सिवाला
Têksivâlâ

técnico
टेक्निशन
Teknish(a)n

traductor/ora
अनुवाद करनेवाला
anuvâd k(a)rnevâlâ

veterinario/a
वेट
veT

zapatero/a
बूटवाला/वाली
bûTvâlâ/vâlî

Presentaciones

प्रवेश करना

Este es Tomás, un compañero de la oficina.

यह टोमास है, मेरे एक कार्यालय का साथी।
y(a)h Tomâs hè, mere ek kâryâl(a)y kâ sâthî.

Esta es María, mi hermana.

यह मेरी बहन मारीअ है।
y(a)h merî b(a)h(a)n Mârîa hè.

Le presento al señor Kapur.

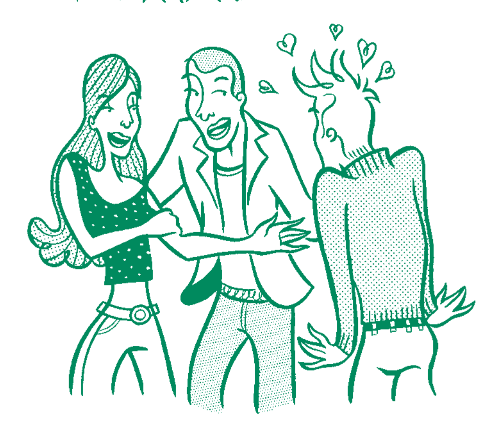
यह श्री कपूर हैं।
y(a)h shrî K(a)pûr hè.n.

Hola, ¿qué tal?

नमस्ते, आप कैसे हैं ?
n(a)m(a)ste, âp kèse hè.n?

Encantado.

आप से मिलकर बड़ी खुशी हुई है।
âp se milk(a)r b(a)Rî kjushî huî hè.

Vocabulario: Presentaciones

abuela materna
नानी
nânî

abuela paterna
दादी
dâdî

abuelo materno
नाना
nânâ

abuelo paterno
दादा
dâdâ

abuelos maternos
नाना-नानी
nânâ-nânî

abuelos paternos
दादा-दादी
dâdâ-dâdî

amigo/a (de una amiga)
मित्र, दोस्त / सहेली
mitr, dost/s(a)helî

colaborador/ora
कर्यालय का साथी
k(a)ryâl(a)y kâ sâthî

compañero/a (de trabajo)
कर्यालय का साथी
k(a)ryâl(a)y kâ sâthi

cuñada
भाभी, साली
bhâbhî, sâlî

cuñado
बहनोई, साला
b(a)hnoî, sâlâ

familia
परिवार
p(a)rivâr

hermana
बहन
b(a)h(a)n

hermano
भाई
bhâî

hija
बेटी
beTî

hijo
बेटा
beTâ

hijos
बेटा-बेटी
beTâ-beTî

madre
माता
mâtâ

marido
पती
p(a)tî

mujer
पत्नी
p(a)tnî

novia
दुल्हन
dulh(a)n

novio
दुल्हा
dulhâ

nuera
बहू
b(a)hû

padre
पिता
pitâ

padres
माता-पिता
mâtâ-pitâ

pariente
रिश्तेदार
rishtedâr

prima
बहन
b(a)h(a)n

primo
भाइ
bhâî

sobrino/a
भती
bh(a)tî

suegra
सास
sâs

suegro
ससूर
s(a)sûr

tía
मौसी, बुआ
mausî, buâ

tío materno
मामा
mâmâ

tío paterno
चाचा
châchâ

yerno
दामाद
dâmâd

Al teléfono

टेलिफ़ोन पर

¿Diga?	हेलो? helo?
¿El señor Kapur?	श्री कपूर हैं? shrî k(a)pûr hè.n?
¿De parte de quién?	आप कौन बोल रहे हैं? âp kaun bol r(a)he hè.n?
Soy Ashok.	मैं अशोक बोल रहा हूँ । mè.n ashok bol r(a)hâ hû.n.
De parte del señor González.	श्री गोन्ज़ालेज़ बोल रहा हूँ । shrî Gonzalez bol r(a)hâ hû.n.
Un momento, por favor.	एक मिनट। ek min(a)T.
No está, ha salido.	नहीं हैं, वे बहार गए हैं। n(a)hî.n hè.n, ve b(a)hâr g(a)e hè.n.
¿Quiere que le dé algún recado?	आपकी ओर से कुछ कहना हैं? âpkî or se kuchh k(a)hnâ hè?
Creo que se equivoca. ¿A qué número llama, por favor?	आपको गलत नम्बर मिला है। आप कौनसा नम्बर चहते हैं? âpko g(a)l(a)t n(a)mb(a)r milâ hè. Âp kaunsâ n(a)mb(a)r ch(a)hte hè.n?

¿No es el 566 77 32?

566 7732 नहीं है?
566 7732 n(a)hî.n hè?

¿Cuál es el prefijo de Delhi?

दिल्ली का कोड नम्बर कौनसा है?
Dil-lî kâ koD n(a)mb(a)r kaunsâ hè?

Quisiera el número de teléfono de Amritsar.

अम्रित्सर का फ़ोन नम्बर चाहिए।
amrîts(a)r kâ fon n(a)mb(a)r châhie.

Vocabulario: Al teléfono

cabina telefónica
पब्लिक टेलिफ़ोन
p(a)blik Telifon

cobertura
सीग्नल
sîgn(a)l

colgar
टेलिफ़ोप नीचे रखना
Telifon nîche r(a)khnâ

contestador automático
आन्सर मशीन
âns(a)r m(a)shîn

contestar una llamada
टेलिफ़ोन कौल का जवाब देना
Telifon kaul kâ ll(a)vâb denâ

conversación
बातचीत
bâtchît

cortarse
कट जाना
k(a)T llânâ

descolgar
रिसीवर उठाना
risîv(a)r uThânâ

está comunicando
एन्गेज्ड है
enguelld hè

extensión
एक्स्टन्शन
eksT(a)nsh(a)n

fijo
लन्ड लाइन का टेलिफ़ोन
l(a)nD lâin kâ Telifon

guía telefónica
डाइरेक्टोरी
DâirekTorî

llamada a cobro revertido
रिवेर्स चर्ज कौल
rivers ch(a)rll kaul

llamada internacional
अन्तर राष्ट्रिया कौल
ant(a)r râshTriyâ kaul

llamada nacional
राष्ट्रिया कौल
râshTriyâ kaul

llamar por teléfono
फ़ोन करना
fon k(a)rnâ

locutorio
कौल फ़ोन अफ़िस
kaul fon afis

mandar / enviar
भेजना
bhellnâ

marcar
डयल करना
D(a)y(a)l k(a)rnâ

mensaje (SMS)
एस एम एस
es em es

móvil
मोवाइल
movâil

número de teléfono
टेलिफ़ोन नम्बर
Telifon n(a)mb(a)r

páginas amarillas
कोमेर्शल सेक्शन
komersh(a)l seksh(a)n

pantalla
स्क्रीन
skrîn

prefijo
कोड नम्बर
koD n(a)mb(a)r

servicio de averías
टेलिफ़ोन कम्पलेंट
Telifon k(a)mple.nT

sonar
बजना
a)llnâ

tono
डयल टोन
D(a)y(a)l Ton

Control de la comunicación

बातचीत करना

¿Cómo dice?	आप क्या कहते हैं? âp kyâ k(a)hte hè.n?
Perdone, no le entiendo.	क्षमा कीजिए, मैं नहीं समझता। kshâmâ kîllie, mè.n n(a)hî.n s(a)m(a)llhtâ.
¿Me lo puede repetir, por favor?	कृपया, फिर बोलिए? krip(a)yâ, phir bolie?
¿Puede hablar un poco más despacio, por favor?	कृपया, आहिस्ते से बोलिए? krip(a)yâ, âhiste se bolie?
Perdone, no le oigo bien.	क्षमा कीजिए, नहीं सुन सकता। ksh(a)mâ kîllie, n(a)hî.n sun s(a)ktâ.

¿Puede hablar un poco más alto, por favor?

कृपया और ऊंचा बोल सकते हैं?
krip(a)yâ, aur û.nchâ bol s(a)kte hè.n?

¿Habla usted español?

क्या, आप स्पैनिश बोल सकते हैं?
kyâ, âp spènish bol s(a)kte hè.n?

No hablo muy bien hindi.

मैं हिंदी अच्छी तरह से नहीं बोल सकता
mè.n hi.ndî acchhî t(a)r(a)h se n(a)hî.n bol s(a)ktâ.

Vocabulario: Control de la comunicación

entender
समझना
s(a)m(a)llhnâ

escribir
लिखना
likhnâ

escuchar
सुनना
sunnâ

hablar
बोलना
bolnâ

leer
पढ़ना
p(a)Rhnâ

oír
सुनना
sunnâ

pronunciar
उच्चारण करना
uchchâr(a)n k(a)rnâ

repetir
दोहराना, फिर बोलना
dohrânâ, phir bolnâ

saber
जानना
llânnâ

traducir
अनुवाद करना
anuvâd k(a)rnâ

Idiomas

alemán
जर्मन
ll(a)rm(a)n

árabe
अरबी
arbî

catalán
काटालान
catalán

coreano
कुरिअन
kurian

chino
चीनी
chînî

español
स्पैनिश
spènish

francés
फ्रांसीसी
frâ.nsîsî

hindi
हिंदी
hi.ndî

inglés
अंग्रेज
a.ngrezs

italiano
इटालियन
iTâliy(a)n

japonés
जापानी
llâpânî

portugués
पुर्टगाली
purT(a)gâlî

polaco
पोलिश
polish

ruso
रूसी
rûsî

tailandés
सिअमेस
siames

urdu
उर्दू
urdû

Localizar en el tiempo

समय की बात

ayer	कल (बिता हुआ दिन) k(a)l (bitâ huâ din)
anteayer	परसों (बिता हुआ दिन) p(a)rso.n (bitâ huâ din)
hoy	आज âll
mañana	कल k(a)l
pasado mañana	परसों p(a)rso.n
la semana que viene	अगला हफ़्ता aglâ h(a)ftâ
el mes que viene	अगला महीना aglâ m(a)hînâ
dentro de un par de semanas	दो हफ़्ते में do h(a)fte me.n
hace cinco días	पाँच दिन हुए pâ.nch din hue
hace un rato	एक क्षण हुआ ek ksh(a)n huâ
la semana pasada	पिछले हफ़्ते pichle h(a)fte

el mes pasado	पिछले महीने pichhle m(a)hîne
después del verano	गर्म मौसम के बाद g(a)r(a)m maus(a)m ke bâd
hasta el martes	मंगलवार तक m(a).ng(a)lvâr t(a)k
a principios de mes	महीने के पहले दिन m(a)hîne ke p(a)hle din
a mediados de mes	महीने का पन्द्रहवें दिन m(a)hîne kâ p(a)ndr(a)hve.n din
a finales de mes	महीने के अंत में m(a)hîne ke a.nt me.n
todos los lunes	हर सोमवार h(a)r somvâr
los fines de semana	हफ़्ते के अंत h(a)fte ke a.nt
en agosto	अगस्त में ag(a)st me.n
en Navidades	क्रिस्टमस में krisTm(a)s me.n
en el monzón	वर्षा में v(a)rshâ me.n

en las vacaciones	छुट्टियों में chhuTTiyo.n me.n
en 1992	1992 पर 1992 p(a)r
tarde	देर से der se
pronto	जल्दी से ll(a)ldî se

La fecha

तारीख़

¿Qué día es hoy?	आज कौनसा दिन है? âll kaunsâ din hè?
¿A cuánto estamos hoy?	आज क्या तारीख़ है? âll kyâ târîkj hè?
Estamos a 15 de enero.	आज पन्द्रह जनवारी है। âll p(a)ndr(a)h ll(a)nvârî hè.
Hoy es viernes.	आज शुक्रवार है। âll shukr(a)vâr hè.
Hoy es 25 de diciembre.	आज दिसम्बर की 25 तारीख़ है। âll dis(a)mb(a)r kî 25 târîkj hè.
el 12 de octubre de 1492	12 अक्टूबर 1492 12 akTûb(a)r 1492

La hora

समय

¿Qué hora es?	कितने बजे हैं? kitne b(a)lle hè.n?
Perdone, ¿tiene hora?	माफ़ कीजिए, क्या बजा है? mâf kîllie, kyâ b(a)llâ hè?
Es la una en punto.	एक बजा है। ek b(a)llâ hè.
Son las cinco y diez.	पाँच बजकर दस मिनट। pâ.nch b(a)llk(a)r d(a)s min(a)T.
Son las cinco y cuarto.	सवा पाँ च बजे हैं। s(a)vâ pâ.nch b(a)lle hè.n.
Son las cinco y media.	साढ़े पाँच बजे हैं। sâRhe pâ.nch b(a)lle hè.n.
Son las seis menos cuarto.	पौने छः बजे हैं। paune chh(a)h b(a)lle hè.n.
¿A qué hora empiezas a trabajar?	कितने बजे काम शुरु करते हो? kitne b(a)lle kâm shuru k(a)rte ho?
¿A qué hora sales?	कितने बजे छुट्टी करते हो? kitne b(a)lle chhuTTî k(a)rte ho?
A las ocho.	आठ बजे। âTh b(a)lle.

Sobre las ocho.

आठ बजे के करीब।
âTh b(a)lle ke k(a)rîb.

PISTA 14

Partes del día

दिन के अंश

por la mañana

सुबह को
sub(a)h ko

a mediodía

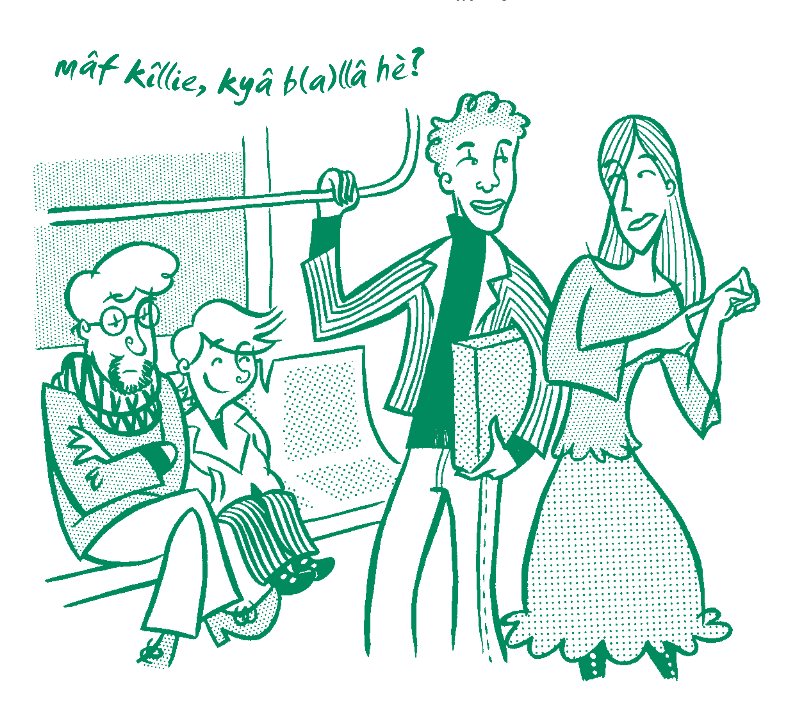
दोपहर को
doph(a)r ko

por la tarde

शाम को
shâm ko

por la noche

रात को
rât ko

al anochecer

दिन छुपे
din chhupe

al amanecer

दिन निकले
din nikle

las seis de la tarde

शाम के छः बजे
shâm ke chh(a)h b(a)lle

las seis de la mañana

सुबह के छः बजे
sub(a)h ke ch(a)h b(a)lle

Vocabulario: Localizar en el tiempo

La semana

lunes
सोमवार
somvâr

martes
मंगलवार
m(a).ng(a)lvâr

miércoles
बुधवार
budhvâr

jueves
गुरुवार
guruvâr

viernes
शुक्रवार
shukr(a)vâr

sábado
सनीचर
s(a)nîch(a)r

domingo
इतवार
itvâr

fin de semana
हफ़्ते के अंत
h(a)fte ke a.nt

Los meses

enero
जनवारी
ll(a)nvârî

febrero
फ़रवरी
f(a)rv(a)rî

marzo
मार्च
mârch

abril
अप्रेल
aprel

mayo
मई
m(a)î

junio
जून
llûn

julio
जुलाई
llulâî

agosto
अगस्त
ag(a)st

septiembre
सितंबर
sit(a).nb(a)r

octubre
अक्तूबर
aktûb(a)r

noviembre
नवम्बर
n(a)v(a)mb(a)r

diciembre
दिसम्बर
dis(a)mb(a)r

Las estaciones

primavera
वसंत
v(a)s(a).nt

verano
गर्म मौसम
g(a)r(a)m maus(a)m

monzón
वर्षा
v(a)rshâ

invierno
ठंडा मैसम
Th(a).nDâ maus(a)m

El día

mañana
सुबह
sub(a)h

mediodía
दोपहर
doph(a)r

tarde
शाम
shâm

noche
रात
rât

Fracciones de tiempo

año
साल
sâl

día
दिन
din

estación
मौसम
maus(a)m

hora
घन्टा
gh(a)nTâ

mes
महीना
m(a)hînâ

minuto
मिनट
min(a)T

quincena
पन्द्रह दिन
p(a)ndr(a)h din

segundo
सेकन्ड
sek(a)nD

semana
हफ़्ता
h(a)ftâ

semestre
छः महीने का समय
chh(a)h m(a)hîne kâ s(a)m(a)y

trimestre
तीन महीने का समय
tîn m(a)hîne kâ s(a)m(a)y

trimestral
हर तीन महीने
h(a)r tîn m(a)hîne

vacaciones
छुट्टी
chhuTTî

Frecuencia y costumbres

चाल और रीतिआँ

Todos los días me levanto a las siete.	मैं प्रत्येक दिन सवेरे उठता हूँ । mè.n pr(a)tyek din s(a)vere uThtâ hû.n.
Voy al gimnasio día sí, día no.	मैं हर दूसरे दिन हेल्थ क्लब जाता हूँ । mè.n h(a)r dûsre din helth kl(a)b llâtâ hû.n.
¿Qué haces los fines de semana?	हफ़्ते के अंत में क्या करते हो? h(a)fte ke a.nt me.n kyâ k(a)rte ho?
Trabajo 40 horas por semana.	मैं हफ़्ते में 40 घन्ते काम करता हूँ । mè.n h(a)fte me.n 40 gh(a)nte kâm k(a)rtâ hû.n.

dos veces por semana	दो बार हफ़्ते में do bâr h(a)fte me.n
una vez al mes	एक दफ़ा महीने में ek d(a)fâ m(a)hîne me.n
tres veces al año	साल में तीन दफ़ा sâl me.n tîn d(a)fâ
siempre	हमेशा h(a)meshâ
muchas veces	अधिक्तर adhikt(a)r
a veces	कभी कभी k(a)bhî k(a)bhî
casi nunca	लगभग कभी नहीं l(a)gbh(a)g k(a)bhî n(a)hî.n
nunca	कभी नहीं k(a)bhî n(a)hî.n

Vocabulario: Frecuencia y costumbres

acostarse
लेटना
leTnâ

afeitarse
हजामत करना
h(a)llâm(a)t k(a)rnâ

almuerzo
भोजन
bholl(a)n

cena
रात का भोजन
rât kâ bholl(a)n

cocinar
पकाना
p(a)kânâ

depilarse
बाल उतारना
bâl utârnâ

desayuno
हाज़री
hâzsrî

ducharse
शावर करना
shâv(a)r k(a)rnâ

empezar a trabajar
काम शुरु करना
kâm shuru k(a)rnâ

hacer el amor
प्यार करना
pyâr k(a)rnâ

hacer deporte
व्यायाम करना
vyâyâm k(a)rnâ

lavarse el pelo
बाल धोना
bâl dhonâ

lavarse los dientes
दाँत साफ़ करना
dâ.nt sâf k(a)rnâ

leer el periódico
अख़बार पढ़ना
akjbâr p(a)Rhnâ

levantarse
उठना
uThnâ

navegar por Internet
इन्टर्नेट की सैर करना
inT(a)rneT kî sèr k(a)rnâ

regresar a casa
घर वापस आना
gh(a)r vâp(a)s ânâ

salir de casa
घर से जाना
gh(a)r se llânâ

salir de noche
रात को बाहर जाना
rât ko bâh(a)r llânâ

salir del trabajo
काम छोड़ना
kâm chhoRnâ

ver la tele
टी वी देखना
Tî vî dekhnâ

vestirse
कपड़े पहनना
k(a)pRe p(a)h(a)nnâ

Cantidades / Intensidad

परिमाण / अत्पन्ताता

Come mucho.	बहुत खाता है। b(a)hut khâtâ hè.
Trabaja muy poco.	बहुत थोड़ा काम करता है। b(a)hut thoRâ kâm k(a)rtâ hè.
No ha hecho nada.	कुछ नहीं किया है। kuchh n(a)hî.n kiyâ hè.
muchos turistas	बहुत टूरिस्ट b(a)hut TûrisT
algunos extranjeros	कोई विदेशी koî videshî
no muchos ingleses	बहुत थोड़े अंग्रेज़ b(a)hut thoRe a.ngrezs
ningún español	कोई भी नहीं स्पैनिश koî bhî n(a)hî.n spènish
unos dos mil	कोई दो हज़ार koî do h(a)zsâr
la mayoría	अधिक संख्या adhik s(a).nkhyâ
todo el mundo	सारे लोग sâre log

nadie	कोई नहीं koî n(a)hî.n
muchas casas	बहुत मकान b(a)hut m(a)kân
mucho vino	बहुत वाइन b(a)hut wâin

Posesión

अधिकार

¿De quién es esta chaqueta?	यह कोट किस का है? y(a)h koT kis kâ hè?
¿Es suyo ese coche?	यह गाड़ी आपकी है? y(a)h gaRî âpkî hè?
Sí, es mío.	जी हाँ, मेरी है। ilî hâ.n, merî hè.
No, no es mío.	जी नहीं, मेरी नहीं है। ilî n(a)hî.n, merî n(a)hî.n hè.
Es tuyo.	तुम्हारी है। Tumhârî hè.
Es suyo (de usted).	आपका / आपकी है। âpkâ / âpkî hè.
Es nuestro.	हमारी है। h(a)mârî hè.
Es de ellos.	उनकी है। unkî hè.
Es de aquella señora.	उस औरत (स्त्री) की है। us aur(a)t (strî) kî hè.

Vocabulario: Posesión

mía
मेरी
merî

mío
मेरा
merâ

tuya
तेरी
terî

tuyo
मेरा
merâ

suya (de él)
उसका
uskâ

suya (de ella)
उसकी
uskî

suyo (de él)
उसका
uskâ

suyo (de ella)
उसकी
uskî

nuestra
हमारी
h(a)mârî

nuestro
हमारा
h(a)mârâ

vuestra
तुम्हारी
tumhârî

vuestro
तुम्हारा
tumhârâ

suya (de ellas)
उसकी
uskî

suya (de ellos)
उसके
uske

suyo (de ellas)
उसकी
uskî

suyo (de ellos)
उसके
uske

de nadie
किसी का भी नहीं
kisî kâ bhî n(a)hî.n

Describir / Comparar cosas

व्याख्या / उपाख्या करना

Un coche blanco.

सफ़ेद गाड़ी।
s(a)fed gâRî.

Una mesa de madera.

लकड़ी की मेज़।
l(a)kRî kî mezs.

Unas gafas de plástico.

प्लास्टिक की ऐनक।
plâsTik kî èn(a)k.

¿Qué diferencia hay entre este y ese?

इस में और उस में क्या फ़र्क है?
is me.n aur us me.n kyâ fâr(a)k hè?

Son iguales.

बराबर हैं।
b(a)râb(a)r hè.n.

Son parecidos.
एक जैसे हैं।
ek llèse hè.n.

Son muy diferentes.
अलग अलग हैं।
al(a)g al(a)g hè.n.

Este es mejor que el otro.
यह उस से अच्छा है।
y(a)h us se achchhâ hè.

Este es más grande.
यह ज़्यादा बड़ा है।
y(a)h zsyâdâ b(a)Râ hè.

Este no es tan caro.
यह इतना महँगा नहीं है।
y(a)h itnâ m(a)h(a).ngâ n(a)hî.n hè.

Vocabulario: Describir / Comparar cosas

Colores

amarillo
पीला
pîlâ

azul
नीला
nîlâ

blanco
सफ़ेद
s(a)fed

color
रंग
r(a).ng

gris
ग्रे
gre

gris claro
हलका ग्रे
h(a)lkâ gre

gris oscuro
गहरा ग्रे
g(a)hrâ gre

marrón
भूरा
bhûrâ

negro
काला
kâlâ

rojo
लाल
lâl

rosa
गुलाबी
gulâbî

verde
हरा
h(a)râ

Materiales

cartón
कार्डबोर्ड
kârDborD

hierro
लोहा
lohâ

madera
लकड़ी
l(a)kRî

metal
धातु
dhâtu

oro
सोना
sonâ

papel
कागज़
kâg(a)zs

plástico
प्लास्टिक
plâsTik

plata
चाँदी
châ.ndî

Comparar

diferente
अलग
al(a)g

igual
बराबर
b(a)râb(a)r

el mayor
सब से बड़ा
s(a)b se b(a)Râ

el mejor
सब से अच्छा
s(a)b se achchhâ

menor
और छोटा
aur chhoTâ

parecido
मिल्ता-जुल्ता
miltâ-llultâ

peor
सब से बुरा
s(a)b se burâ

Formas, tamaños...

ancho
चौड़ा
chauRâ

barato
सस्ता
s(a)stâ

blando
नर्म
n(a)r(a)m

caro
महँगा
m(a)h(a).ngâ

delgado
पतला
p(a)tlâ

duro
सख़्त
s(a)kj(a)t

estrecho
तंग
t(a).ng

grande
बड़ा
b(a)Râ

grueso
मोटा
moTâ

mediano
मध्यम
m(a)dhy(a)m

nuevo
नया
n(a)yâ

pequeño
छोटा
chhoTâ

viejo
पुराना
purana

De compras

ख़रीदना, सौदा लेना

Un kilo de patatas.	एक किलो आलू। ek kilo âlû.
Medio kilo de tomates.	आधा किलो टमटर। âdhâ kilo T(a)m(a)T(a)r.
100 gramos de jamón.	100 ग्राम हेम। 100 grâm hem.
Quería una botella de leche y un paquete de café.	एक बोटेल दूघ और एक पाकेट काफ़ी चाहिए। ek boTel dûdh aur ek pâkeT kâfî châhie.
¿Cuánto es todo?	सब कुछ कितना है? s(a)b kuchh kitnâ hè?
Quería unos pantalones tejanos.	मुझे जीन चाहिए। mullhe llîn châhie.
Quería un jersey negro para mí.	मुझे एक काली जेर्ज़ि चाहिए। mullhe ek kâlî ll(a)rzsi châhie.
¿Me lo puedo probar?	त्राइ कर सकता हूँ? Trâi k(a)r s(a)ktâ hû.n?
¿Lo tienen en otro color?	दूसरे रंग में है? dûsre r(a).ng me.n hè?
Este.	यहवाला। y(a)hvâlâ.

Aquel de allí.	वहवाला। v(a)hvâlâ.
El de la derecha.	दाएं हाथ वाला। dâe.n hâth vâlâ.
El grande.	बड़ा वाला। b(a)Râ vâlâ.
El de 60 euros.	साठ यूरो वाला। sâTh yûro vâlâ.
Igual pero una talla más pequeña.	ऐसा ही लेकिन एक साइज़ छोटा। èsâ hî lekin ek sâizs chhoTâ.

Igual pero más grande.	ऐसा ही लेकिन और बड़ा। èsâ hî lekin aur b(a)Râ.
¿Cuánto vale?	कितना है? kitnâ hè?
Me lo llevo.	यह हम खरीदेंगे। y(a)h h(a)m kj(a)rîde.ngue.
¿Aceptan tarjetas?	क्रेडिट कर्ड चलेगा? kreDiT k(a)rD ch(a)legâ?
¿Tienen sellos?	टिकट हैं? tik(a)T hè.n?
Sellos para España, por favor.	स्पैन के टिकट दीजिए। spèn ke Tik(a)T dîllie.
Quería algo para el dolor de oído.	कान का दर्द के लिए कुछ चाहिए। kân kâ d(a)r(a)d ke lie kuchh châhie.

Vocabulario: De compras

Al pagar

billete
नोट
noT

caja (para pagar)
कैशिअर
kèshiar

cambiar (dinero)
चैंज करना
chè.nll k(a)rnâ

cambio
चैंज
chè.nll

precio
दाम
dâm

factura
बिल
bil

moneda
पैसे
pèse

pagar
दाम देना
dâm denâ

recibo
रसीद
r(a)sîd

tarjeta de crédito
क्रेडिट कार्ड
kreDiT kârD

ticket de compra
पर्ची
p(a)rchî

Pesos, envoltorios, estados...

bolsa
थैला
thèlâ

caja
बक्स
b(a)ks

congelado
फ्ज़न फूड
fr(a)zs(a)n fûD

fecha de caducidad
एक्सपायरि डेट
ekspâyri DeT

fresco
ताज़ा
tâzsâ

gramo
ग्राम
grâm

kilo
किलो
kilo

lata
टिन
Tin

libra
पौन्ड
paunD

litro
लीटर
lîT(a)r

paquete
पकिट
p(a)kiT

Prendas de vestir

abrigo
अेवरकोट
ov(a)rkoT

americana
कोट
koT

botas
बूट
bûT

bufanda
गलाबन्ध
g(a)lâb(a)ndh

calcetines
मोज़े
mozse

calzoncillos
कच्छा
k(a)chchhâ

camisa
कमीज़
k(a)mîzs

camiseta
बनियान
b(a)niyân

cazadora
जाकिट
llâkiT

chaleco
वेस्टकोट
vesTkoT

chándal
जम्प सूट
ll(a)mp sûT

chaqueta
कोट
koT

corbata
टाई
Tâî

falda
घग्रा
gh(a)grâ

gabardina
रेन्कोट
renkoT

gafas
ऐनक
èn(a)k

gorra, gorro, sombrero
टोपी
Topî

guantes
दस्ताने
d(a)stâne

jersey
जेर्ज़ि
llerzsi

medias
लम्बे मोज़े
l(a)mbe mozse

número de pie
साइज़
sâizs

pantalones
पतलून
p(a)tlûn

pañuelo
रूमाल
rûmâl

pijama
पाजामा
pâllâmâ

sandalias
चप्पल
ch(a)pp(a)l

sujetador
बोडिस
boDis

talla
साइज़, नाप
sâizs, nâp

traje
सूट
sûT

vaqueros
जीन
llîn

vestido
फ़्रोक
frok

zapatillas (de deporte)
जिम शूस
llim shûs

zapatos
जूते
llûte

Describir personas

व्याक्तिओं का वर्णन

¿Cómo es?	कैसा है? kèsâ hè?
Es una chica joven.	जवान औरत है। ll(a)vân aur(a)t hè.
Es un señor mayor.	बूढ़ा आदमी है। bûRhâ âdmî hè.
Es muy alto.	बहुत लम्बा है। b(a)hut l(a)mbâ hè.
Es bajito.	छोटा है। chhoTâ hè.
Tiene el pelo oscuro.	उसके बालों का रंग गहरा है। uske bâlo.n kâ r(a).ng g(a)h(a)râ hè.
Tiene los ojos azules.	उसकी आँखें नीली हैं। uskî â.nkhe.n nîlî hè.n.
Es muy guapo.	अच्छी सूरत का है। b(a)Rî achchhî sûr(a)t kâ hè.
Se parece a Carlos.	कारलोस की तरह है। karlos kî t(a)r(a)h hè.
Lleva bigote.	मूँछवाला है। mû.nchhvâlâ hè.

Lleva gafas.

ऐनकवाला है।
èn(a)kvâlâ hè.

Lleva un vestido rojo.

लाल फ़्रोक पहनी है।
lâl frok p(a)h(a)nî hè.

Es muy simpático.

बहुत प्रसन्न आदमी है।
b(a)hut pr(a)s(a)nn âdmî hè.

Es una persona un poco rara.

कुछ अजीब आदमी है।
kuchh allîb âdmî hè.

Me cae muy bien.

मुझे बहुत पसन्द है।
mullhe b(a)hut p(a)s(a)nd hè.

Nos llevamos muy bien.

हमारी बहुत अच्छी बोल चाल है।
h(a)mârî b(a)hut achchhî bol ch(a)l hè.

Vocabulario: Describir personas

Describir el físico

alto/a
लम्बा / लम्बी
l(a)mbâ / l(a)mbî

bajo/a
छोटा / छोटी
chhoTa / chhoTî

barba
दाढ़ी
dâRhî

bigote
मूँछ
mû.nchh

castaño
भूरा रंग
bhûra r(a).ng

delgado/a
पतला / पतली
p(a)tlâ / p(a)tlî

feo
बदसूरत
b(a)dsûr(a)t

gordo/a
मोटा / मोटी
moTâ / moTî

guapo
ख़ुबसूरत
kjûbsûr(a)t

moreno
गेहूँ का रंग
guehû.n kâ r(a).ng

ojos azules
नीली आँखें
nîlî â.nkhe.n

ojos negros
काली आँखें
kali â.nkhe.n.

ojos verdes
हरी आँखें
h(a)rî â.nkhe.n.

pelo
बाल
bâl

rubio
गोरे आदी के बाल
gore âdmî ke bâl

Relacionarse

caer bien
अच्छा लगना
achchhâ l(a)gnâ

caer mal
बुरा लगना
burâ l(a)gnâ

llevarse bien
अच्छी तरह मिलना जुलना
achchhî t(a)r(a)h milnâ llulnâ

llevarse mal
बुरा रिश्ता होना
burâ rishtâ honâ

parecerse
मिलता जुलता होना
miltâ llultâ honâ

Carácter

abierto/a
खुश तबीयत का/की
kjush t(a)bîy(a)t kâ/kî

aburrido/a
थकानेवाला / थकानेवाली
th(a)kânevâlâ /
th(a)kânevâlî

agradable
प्रसन्न
pr(a)s(a)nn

alegre
ख़ुश तबियतवाला
kjush t(a)biy(a)tvâlâ

amable
सज्जन
s(a)llll(a)n

antipático
क्रोधी
krodhî

aplicado/a
मेहनती
meh(a)n(a)tî

atractivo/a
मनोहर
m(a)noh(a)r

bromista
मज़ाक करनेवाला
m(a)zsâk k(a)rnevâlâ

buena persona
भला आदमी
bh(a)lâ âdmî

comprensivo/a
समझदार
s(a)m(a)llhdâr

creativo/a
अन्पादक
anpâd(a)k

de confianza
विश्वस्त
vishv(a)st

desgradable
बुरा आदमी
burâ âdmî

diligente
परिश्रमी
p(a)rishr(a)mî

dinámico/a
ज़ोरदार
zsordâr

divertido/a
मनोरंजक
m(a)nor(a).nll(a)k

estúpido/a
मुर्ख
murkh

extraño/a
अनोखा / अनोखी
anokhâ / anokhî

injusto/a
नाजाएज़
nâllâezs

inteligente
चतुर
ch(a)tur

interesante
दिलचस्प
dilch(a)sp

mandón/ona
हुक्मदार
hukmdâr

mentiroso/a
झूठ बोलनेवाला
llhûTh bolnevâlâ

mezquino/a
नीच
nîch

moderno/a
आधुनिक
âdhunik

perezoso/a
आलसी
âlsî

raro/a
अजीब
allîb

ridículo/a
मुर्खपन
murkhp(a)n

serio/a
गंभीर
g(a).nbhîr

simpático/a
प्रसन्न तबीयतवाला/ली
pr(a)s(a)nn
t(a)bîy(a)tvâlâ/vâlî

tacaño/a
कंजूस
k(a).nllûs

tozudo/a
ज़िद्दी
zsiddî

trabajador/trabajadora
मेहनती
mehn(a)tî

tradicional
परम्पराप्राप्त
p(a)r(a)mp(a)râmprâpt

sincero/a
प्रसन्न पुरुश / औरत
pr(a)s(a)nn purush / aur(a)t

tonto/a
बेवकूफ़
bevkûf

valiente
बहादुर
b(a)hâdur

Citas e invitaciones / Ocio

PISTA 21

भेंट के लिए सन्देश और निमन्त्रण पत्र / विश्रम

Te invito a cenar.

आप को रात के भोजन के लिए निमन्त्रण दे रहे हैं।
âp ko rât ke bholl(a)n ke lie nim(a)ntr(a).nr de r(a)he hè.n.

¿Te apetece ir al cine?

चाहते हो कि सिनेमा जाएं?
châhte ho ki sinemâ llâe.n?

No tengo ganas de salir.

मुझे बहार जाना की इच्छा नहीं है।
mullhe b(a)hâr llânâ kî ichchhâ n(a)hî.n hè.

¿Por qué no damos un paseo?

घुमने चलें?
ghumne ch(a)le.n?

¿Qué día quedamos?

कौनसे दिन मिलेंगे?
kaunse din mile.ngue?

¿Te va bien el lunes?

तुम्हारे लिए सोमवार ठीक है?
tumhâre lie somvâr Thîk hè?

¿A qué hora quedamos?

कितने बजे मिलेंगे?
kitne b(a)lle mile.ngue?

¿Sabes jugar al tenis?

टेनिस खेलते हो?
Tenis khelte ho?

Podríamos ir a Pune.

हम पूने जा सकते हैं।
h(a)m pûne llâ s(a)kte hè.n.

Actividades

dar un paseo
घुमना
ghumnâ

escuchar música
संगीत सुनना
s(a).nguît sunnâ

hacer deporte
व्यायाम करना
vyâyâm k(a)rnâ

invitar
निमन्त्रण देना
nim(a)ntr(a).nr denâ

ir a cenar
रात का खाना करने जाना
rât kâ khânâ k(a)rne llânâ

ir al cine
सिनेमा जाना
sinemâ llânâ

ir al teatro
थीएटर जाना
ThieT(a)r llânâ

ir de compras
ख़रिदना
kj(a)rinda

jugar al cricket
क्रिकेट खेलना
kriket khelnâ

quedar (citarse)
समय कयम करना
s(a)m(a)y k(a)y(a)m k(a)rnâ

quedarse en casa
घर रहना
gh(a)r r(a)hnâ

sacar entradas
टिकट ख़रीदना
Tik(a)T kj(a)rîdnâ

ser aficionado a
शौकीन होना
shaukîn honâ

salir
बाहर जाना
bâh(a)r llânâ

tomar algo
कुछ खाना
kuchh khânâ

ver la televisión
टेलिविज़न देखना
Telivizs(a)n dekhnâ

Ocio

atletismo
व्यायाम के खेल
vyâyâm ke khel

baloncesto
बस्केट बोल
b(a)skeT bol

cine
सिनेमा
sinemâ

concierto
संगीत मेल योग
s(a).nguît mel yog

conferencia
सभा, सम्मेलन
s(a)bhâ, s(a)mmel(a)n

deporte
कसरत के खेल
k(a)sr(a)t ke khel

discoteca
डिस्को
Disco

esquí
स्की
skî

excursión
सफ़र
s(a)f(a)r

exposición
प्रदर्शनी, एगज़िबिशन
pr(a)d(a)rsh(a)nî,
egzsibish(a)n

fiesta
छुट्टी
chhuTTî

fútbol
फुटबोल
fuTbol

museo
नमाएश घर, म्युज़िअम
n(a)mâesh gh(a)r, myuzsiam

música
संगीत
s(a).nguît

ópera
ओपेरा
opera

restaurante
रिस्टोरानट
risToranT

teatro
थीएटर
thîeT(a)r

Estados físicos y sensaciones

स्थिति और चेतना

Tengo mucha sed.

मुझे बहुत प्यास लगी है।
mullhe b(a)hut pyâs l(a)guî hè.

Tengo hambre.

मुझे भूख लगी है।
mullhe bhûkh l(a)guî hè.

Tengo calor.

मुझे गर्मी लग रही है।
mullhe g(a)rmî l(a)g r(a)hî hè.

Tengo frío.

मुझे ठंड लग रही है।
mullhe Th(a).nD l(a)g r(a)hî hè.

Me duele mucho la cabeza.

मुझे सिर में बड़ा दर्द है।
mullhe sir me.n b(a)Râ d(a)r(a)d hè.

No me encuentro bien.	मेरी तबीयत ठीक नहीं है। merî t(a)bîy(a)t Thîk n(a)hî.n hè.
Estoy resfriado.	मुझे ज़ुकाम है। mullhe zsukâm hè.
Estoy mareado.	मुझे चक्कर आते हैं। mullhe ch(a)kk(a)r âte hè.n.
Estoy muy cansado.	बहुत थका हुआ हूँ । b(a)hut th(a)kâ huâ hû.n.
Tengo sueño.	मुझे नींद आ रही है। mullhe nî.nd â r(a)hî hè.

Vocabulario: Estados físicos y sensaciones

Partes del cuerpo

brazo
बाज़ू
bâzsû

cabeza
सिर
sir

codo
कमान
k(a)mân

dedo
उंगली
u.nglî

espalda
पीठ
pîTh

estómago
पेट
peT

garganta
गला
g(a)lâ

mano
हाथ
hâth

muela
चबाने का दाँत
ch(a)bâne kâ dâ.nt

ojos
आँखें
â.nkhe.n

oreja
कान
kân

pecho
छाती
chhâtî

pie
पैर
pèr

pierna
टाँग
Tâ.ng

rodilla
घुटना
ghuTnâ

tobillo
नाली
nâlî

vientre
पेट
peT

Remedios

antibiótico
आंटिबयोटिक
â.nTibyoTik

calmante
शन्ति देनेवाली दवाई
sh(a)nti denevâlî d(a)vâî

inyección
इंजक्शन
i.nll(a)ksh(a)n

jarabe
सिरप
sir(a)p

pastilla
गोली
golî

pomada
मल्लम
m(a)l-l(a)m

supositorio
दस्त लाने के लिए दवा
d(a)st lâne ke lie d(a)vâ

tiritas
स्टीकिन टेप
sTîkin Tep

venda
पट्टी
p(a)TTî

Síntomas, causas, etc.

calambre
सिकुड़न
sikuR(a)n

corte
कट
k(a)T

diarrea
जुलाब
llulâb

dolor
दर्द
d(a)r(a)d

dolor de cabeza
सिर में दर्द
sir me.n d(a)r(a)d

estar enfermo
बीमार होना
bîmâr honâ

gripe
फ़्लू
flû

mareo
चक्कर
ch(a)kk(a)r

náuseas
उलटी
ulTî

picores
खुजली
khull-lî

ponerse enfermo
बीमार हो जाना
bîmâr ho llânâ

resaca
चक्कर आना
ch(a)kk(a)r ânâ

resfriado
ज़ुकाम
zsukâm

tener un accidente
एक्सिडेन्ट हो जाना
eksiDenT ho llânâ

tos
खाँसी
khâ.nsî

Tiempo meteorológico

मौसम

¡Qué calor!	बहुत गर्मी है! b(a)hut g(a)rmî hè!
¡Qué frío!	बहुत ठंड है! b(a)hut Th(a).nD hè!
Está lloviendo.	बरिश पड़ रही है। bârish p(a)R r(a)hî hè.
Hace mucho viento.	तेज़ हवा चल रही है। tezs h(a)vâ ch(a)l r(a)hî hè.
Hace mal tiempo.	बुरा मौसम है। burâ maus(a)m hè.
Hace buen tiempo.	सुहावना मौसम है। suhâv(a)nâ maus(a)m hè.
Hace mucho calor.	बहुत गर्मी पड़ती है। b(a)hut g(a)rmî p(a)Rtî hè.
Estamos a 8 grados.	तापमान आठ डिग्री है। Tâpmân âTh Digrî hè.

Vocabulario: Tiempo meteorológico

arco iris
इन्द्रधनुष
indr(a)dh(a)nush

brisa
हलकी हवा
h(a)llkî h(a)vâ

buen tiempo
अच्छा मौसम
achchhâ maus(a)m

calor
गर्मी
g(a)rmî

clima
जलवायु
ll(a)lvâyu

frío
ठंड
Th(a).nD

huracán
तुफ़ान
tufân

lluvia
बारिश, वर्षा
bârish, v(a)rshâ

mal tiempo
बुरा मौसम
burâ maus(a)m

monzón
सावन
sâv(a)n

niebla
धुँध
dhu.ndh

nube
बादल
bâd(a)l

nieve
बर्फ़
b(a)r(a)f

nublado
साँवले बादल
sâ.nv(a)le bâd(a)l

relámpago
बिजली
bill-lî

sequía
अनावृष्टि
anâvrishTi

sol
सूर्य
sûry(a)

tormenta
अनधेरी
andherî

trueno
बादलों की गरजन
bàd(a)lo.n kî g(a)r(a)ll(a)n

viento
हवा
h(a)vâ

Gustos, intereses y preferencias

मनोरंजन, चित्र बहानेवाला और खेल

¿Te gusta el fútbol?	तुम को फूटबोल अच्छा लगता है? tum ko fútbol achchhâ l(a)gtâ hè?
Sí, me encanta.	जी हाँ, मुझे बहुत अच्छा लगता है। ilî hâ.n, mullhe b(a)hut achchhâ l(a)gtâ hè.
Sí, me gusta mucho.	जी हाँ, मुझे अच्छा लगता है। ilî hâ.n, mullhe achchhâ l(a)gtâ hè.
No, no me gusta nada.	जी नहीं, बिल्कुल ही नहीं पसन्द है। ilî n(a)hî.n, bilkul hî n(a)hî.n p(a)s(a)nd hè.
Me interesa mucho la Historia del Arte.	मुझे कला का इतिहास का बहुत शौक है। mullhe k(a)lâ kâ itihâs kâ b(a)hut shauk hè.
No le gusta nada cocinar.	उस को खाना पकाना नहीं अच्छा लगता है। us ko khânâ p(a)kânâ n(a)hî.n achchhâ l(a)gtâ hè.
A mí tampoco.	मुझे भी नहीं। mullhe bhî n(a)hî.n

A mí también.	मुझे भी। mullhe bhî.
A mí, no.	मुझे नहीं। mullhe n(a)hî.n.
A mí, sí.	मुझे हाँ । mullhe hâ.n.
¿Cuál prefiere usted? (*masculino*)	आप को कौनसा चाहिए? âp ko kaunsâ châhie?
¿Cuál prefiere usted? (*femenino*)	आप को कौनसी चाहिए? âp ko kaunsî châhie?

mullhe k(a)lâ kâ itihâs kâ b(a)hut shauk hè

OPINAR / VALORAR / DISCUTIR

PISTA 25

विचार करना / तोलना / बैस करना

Me parece muy interesante.	बड़ा दिल्चस्प है। b(a)Râ dilch(a)sp hè.
¡Qué maravilla!	जादू की तरह है! llâdû kî t(a)r(a)h hè!
¡Qué horror!	भयानक है! bh(a)yân(a)k hè!
Es precioso.	सुन्दर है। sund(a)r hè.
Canta muy bien.	बहुत अच्छी तरह गाता है। b(a)hut achchhî t(a)r(a)h gâtâ hè.
Cocina muy mal.	बहुत बुरा पकाता है। b(a)hut burâ p(a)kâtâ hè.
Me parece muy injusto.	मुझे बहुत नजाएज़ लगता है। mullhe b(a)hut n(a)llâezs l(a)gtâ hè.
Eso es una tontería.	गालत है। gâl(a)t hè.
Me parece bien.	ठीक है। Thîk hè.

No me parece nada bien.	मुझे ठीक नहीं लगता। mullhe Thîk n(a)hî.n l(a)gtâ.
Yo pienso que es mejor así.	मेरा ख़्याल है कि यह ऐसे ही अच्छा है। merâ kjyâl hè ki y(a)h èse hî achchhâ hè.
Sí, de acuerdo, pero hay otro problema.	हाँ, मानता हूँ, लेकिन एक और समस्या है। hâ.n, mântâ hû.n, lekin ek aur s(a)m(a)syâ hè.
¡Claro!	हाँ, बिलकुल! hâ.n, bilkul!
Seguro.	ज़रुर। zs(a)rur.
Evidentemente.	पक्की बात है। p(a)kkî bât hè.
Que sí.	हाँ हँ । hâ.n hâ.n.
Sí, es verdad.	जी हाँ, सच है। ilî hâ.n, s(a)ch hè.
Vale, de acuerdo.	जी हाँ, मानता हूँ । ilî hâ.n, mântâ hû.n.
Yo estoy de acuerdo con Juan.	मैं खुअन की बात मानता हूँ । mè.n kjuan kî bât mântâ hû.n.

Tienes razón.

तुम ठीक बोलते हो।
Tum Thîk bolte ho.

¿De verdad?

¿सच है?
s(a)ch hè?

Yo estoy totalmente de acuerdo contigo.

मैं तुम्हारी बात बिल्कुल मानता हूँ ।
mè.n tumhârî bât bilkul mântâ hû.n.

Seguro que no.

बिल्कुल नहीं।
bilkul n(a)hî.n

En absoluto.

कभी भी नहीं।
k(a)bhî bhî n(a)hî.n.

Que no.

नहीं नहीं।
n(a)hî.n n(a)hî.n.

No, eso no es cierto.

जी नहीं, ठीक नहीं है।
ilî n(a)hî.n, Thîk n(a)hî.n hè.

¡Qué va!

अरे, जाने दो!
are, llâne do!

Yo no estoy de acuerdo contigo.

मैं तुम्हारी बात नहीं मानता।
mè.n tumhârî bât n(a)hî.n mântâ.

Yo no lo veo en absoluto así.

मेरी ओर से यह कभी भी ऐसे नहीं हो सकता।
merî or se y(a)h k(a)bhî bhî èse n(a)hîn ho s(a)ktâ.

Vocabulario: Opinar / Valorar / Discutir

Adjetivos

aburrido
थकानेवाला
th(a)kânevâlâ

absurdo
उलटी सीधी बात
ulTî sîdhî bât

bonito
सुन्दर
sund(a)r

difícil
मुशिकल
mushkil

extraño
अनोखा
anokhâ

fácil
असान
asân

falso
झूठा
llhûTâ

fantástico
गज़ब
g(a)zs(a)b

feo
बदसूरत
b(a)dsûr(a)t

horrible
भयानक
bh(a)yân(a)k

increíble
विशवास न करने योग्य
vishvâs n(a) k(a)rne yogy(a)

injusto
नजाएज़
n(a)llâezs

interesante
दिलचस्प
dilch(a)sp

lógico
कानूनी, शास्त्र सम्बन्धी
kânûnî,
shâstr s(a)mb(a)ndhî

normal
अमुमान
amumân

perfecto
निर्दोष
nirdosh

ridículo
मुर्ख करनेवाला
murkh k(a)rnevâlâ

verdadero
सच्चा
s(a)chchâ

Expresar opinión

argumentar
तर्क–वितर्क करना
t(a)rk-vit(a)rk k(a)rnâ

consensuar
स्वीकार करना
svikâr k(a)rnâ

describir
वर्णन करना
v(a)rn(a)n k(a)rnâ

discutir
बाद–विवाद करना
bâd-vivâd k(a)rnâ

dudar
सन्देह करना
s(a)ndeh k(a)rnâ

estar a favor
अनुकुल होना
anukul honâ

estar de acuerdo
कोइ बात मानना
koî bât mânnâ

estar en contra
कोइ बात न मानना
koî bât n(a) mânnâ

exigir
माँगना
mâ.ngnâ

justificar
निर्दोष बतलाना
nidorsh b(a)tlânâ

negar
मना करना
m(a)nâ k(a)rnâ

opinar
विचार करना
vichâr k(a)rnâ

pensar
सोचना
sochnâ

plantear
उपस्थित
up(a)sthit

preguntar
पुछना
puchhnâ

Causa / Consecuencia

कारण / नतीजा

¿Por qué no ha venido?

वह क्यों नहीं आया है?
v(a)h kyo.n n(a)hî.n âyâ hè?

Está enfermo.

वह बीमार है।
v(a)h bîmâr hè.

Llego tarde porque he tenido una avería.

मुझे देर हो गई क्योंकि मेरी गाड़ी ख़राब हो गई थी।
mullhe der ho g(a)î kyo.nki merî gaRî kj(a)râb ho g(a)î thî.

Está enfermo. Por eso no ha venido.

वह बीमार हे. इसलिए आया नहीं है।
v(a)h bîmâr hè. Islie âyâ n(a)hî.n hè.

Hoy no voy a trabajar porque no me encuentro bien.

मैं आज कम करने नहीं जाउँगा क्योंकी मेरी तबीयत ठीक नहीं है।
mè.n âll k(a)m k(a)rne n(a)hî.n llâû.ngâ kyio.nkî merî t(a)bîy(a)t Thîk n(a)hî.n hè.

Hablo bien hindi porque estudio todos los días.

हिंदी आच्छी तरह से बोलता क्योंकी हर रोज़ पढ़ता हूँ।
hi.ndî âchchhî t(a)r(a)h se boltâ kyo.nkî h(a)r rozs p(a)Rhtâ hû.n.

Me gusta mucho ir a la India porque la gente es encantadora.

मुझे हिन्दुस्तान जाना बहुत पसन्द है क्योंकी वहाँ के लोग बहुत दिलचस्प हैं।
mullhe hindustân llânâ b(a)hut p(a)s(a)nd hè kyo.nkî v(a)hâ.n ke log b(a)hut dilch(a)sp hè.n.

Grados de seguridad

निश्चय करना

¿Está usted seguro?

आप को यकीन है?
âp ko y(a)kîn hè?

Seguramente es Gopal.

अवश्य गोपाल है।
av(a)shy(a) gopâl hè.

A lo mejor llueve.

शायद बारिश होगी।
shây(a)d bârish hoguî.

Yo creo que va a llover.

मेरे विचार में बारिश होगी।
mere vichâr me.n bârish hoguî.

Yo no creo que venga hoy.

मेरे विचार में वह आज नहीं आएगा।
mere vichâr me.n v(a)h âll n(a)hî.n âegâ.

Lo más probable es que no venga.

हो सकता है कि वह नहीं आएगा।
ho s(a)ktâ hè ki v(a)h n(a)hî.n âegâ.

Estoy convencido de que ganaremos el partido.

मुझे यकीन है कि मैच जीतेंगे।
mullhe y(a)kîn hè ki mèch llîte.ngue.

Supongo que mañana ya me encontraré mejor.

मुझे आशा है कि कल मेरी तबीयत और ठीक होगी।
mullhe âshâ hè ki k(a)l merî t(a)bîy(a)t aur Thîk hoguî.

Pedir disculpas

क्षमा करना

Perdón.

क्षमा कीजिए।
ksh(a)mâ kîllie.

Lo siento.

मुझे बड़ा अफ सोस है।
mullhe b(a)Râ afsos hè.

Disculpe.

क्षमा कीजिए।
ksh(a)mâ kîllie.

Dispense.

परडन।
p(a)rD(a)n.

mullhe b(a)Râ afsos hè

Agradecer

धन्यवाद देना

Gracias.

धन्यवाद
Dh(a)ny(a)vâd.

De nada.

कोई बात नहीं।
koî bât n(a)hî.n.

Muchas gracias.

थन्क यू।
Th(a)nk yû.

Muy agradecido/a.

धन्यवाद।
Dh(a)ny(a)vâd.

Muy amable por su parte.

आपकी बड़ी महरबानी।
âpkî b(a)Rî m(a)h(a)rbânî.

No tiene ninguna importancia.

कोई बात नहीं।
koî bât n(a)hî.n.

Felicitar

बधाई देना

¡Felicidades!

मुबारक!
mubâr(a)k!

¡Feliz cumpleaños!

जन्म दिन मुबारक हो!
ll(a)n(a)m din mubâr(a)k ho!

¡Feliz Navidad!

क्रिस्टमस मुबारक हो!
krisTm(a)s mubâr(a)k ho!

Te felicito por el examen.

तुम्हारी परीक्षा पास होने के कारण मुबारक!
Tumhârî p(a)rîkshâ pâs hone ke kâr(a).nr mubâr(a)k!

ll(a)n(a)m din mubâr(a)k ho!

27

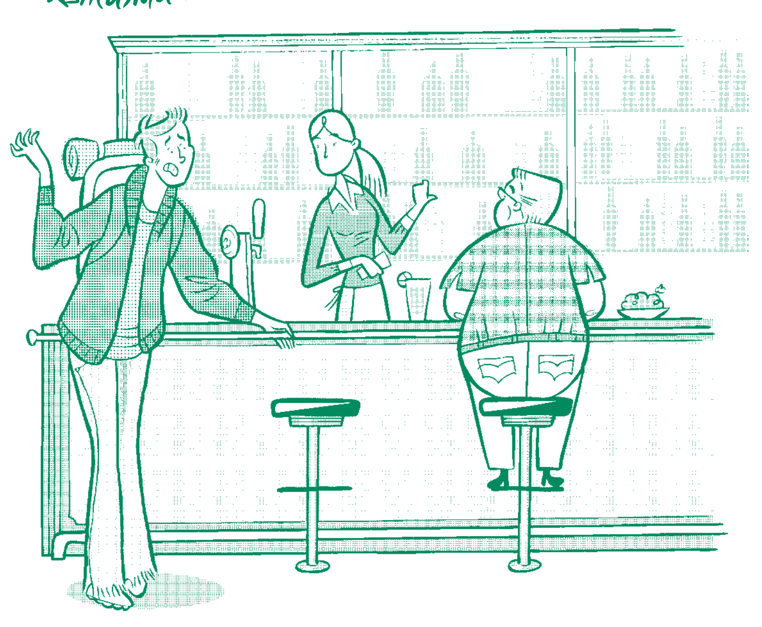

Lugar

जगह

Por favor, ¿para ir a la catedral?	कृपया, काथीड्रल का रास्ता कौनसा है? krip(a)yâ, k(a)thîDr(a)l kâ râstâ kaunsâ hè?
Perdone, ¿hay una oficina de Correos por aquí cerca?	क्षमा कीजिए, काई डाक ख़ाना यहाँ पास है? ksh(a)mâ kîllie, koî Dâk kjânâ y(a)hâ.n pâs hè?
Perdone, ¿la plaza de la Independencia?	क्षमा कीजिए, अज़ादि दिवास का चौक कहा है? ksh(a)mâ kîllie, azsâdi divâs kâ chauk k(a)hâ.n hè?
¿Está cerca de aquí?	पास ही है? pâs hî hè.
Está bastante lejos.	काफ़ी दूर है। kâfî dûr hè.
¿Se puede ir andando?	पैदल जा सकते हैं? pèd(a)l llâ s(a)kte hè.n?
Está a unos diez minutos a pie.	लगभग दस मिनट लगेंगे। l(a)gbh(a)g d(a)s min(a)T l(a)gue.ngue.
Está a unos quinientos metros.	काई पाँच सौ मीटर दूर है। koî pâ.nch sau mîT(a)r dûr hè.

Tiene que seguir todo recto y al final de la calle, girar a la izquierda.	सीधा जाएं और मार्ग के अंत में बाऐं मुर जाइये। sîdhâ llâe.n aur mârg ke a.nt me.n bâe.n mur llâiye.
Mire, es ahí.	देखिए, वहाँ है। Dekhie, v(a)hâ.n hè.
Perdone, ¿los servicios?	क्षमा कीजिए, टोइलेट कहाँ है? ksh(a)mâ kîllie, ToileT k(a)hâ.n hè?
¿Dónde está el lavabo?	हाथ धोने की जगह कहाँ है? hâth dhone kî ll(a)g(a)h k(a)hâ.n hè?

delante	आगे âgue
detrás	पीछे pîchhe
al lado	पास pâs
allí	वहाँ v(a)hâ.n
aquí	यहाँ y(a)hâ.n
arriba	ऊपर ûp(a)r
abajo	नीचे nîche
en la mesa	मेज़ पर mezs p(a)r
debajo de la mesa	मेज़ के नीचे mezs ke nîche
encima del armario	अलमारी के ऊपर almârî ke ûp(a)r
dentro del armario	अलमारी के अन्दर almârî ke and(a)r
al lado de la cocina	रासोई के पास râsoî ke pâs

Vocabulario: Lugar

Establecimientos

agencia de viajes
त्रवेल एजनसी
tr(a)vel ell(a)nsî

autoservicio
सेल्फ़ सेरविस
self servi

bar
बार
bâr

cafetería
काफ़ी शाप
kâfî sh(a)p

carnicería
मीट की दुकान
mîT kî dukân

cibercafé
साइबरकाफ़े
sâib(a)rkâfe

droguería
केमिस्ट, दवा की दुकान
kemisT, d(a)vâ kî dukân

estanco
डाक ख़ाना
Dâk kjânâ

farmacia
केमिस्ट
kemisT

ferretería
लोहार की दुकान
lohâr kî dukân

floristería
फूल की दुकान
phûl kî dukân

frutería
फल की दुकान
ph(a)l kî dukân

grandes almacenes
डिपार्टमेन्ट स्टोर
DipârTmenT sTor

grandes superficies
शोपिन माल
shopin mâl

heladería
आइस्क्रीम की दुकान
âiskrîm kî dukân

joyería
जुएलेर, रत्न की दुकान
llueler, r(a)tn kî dukân

lavandería
ड्राई क्लीनर
Drâi klîn(a)r

librería
बूक शोप, पुस्तकलय
bûk shop, pust(a)k(a)l(a)y

papelería
स्टैशनर की दुकान,
कागज़ पेन्सिल की दुकान
sTèsh(a)n(a)r, kâg(a)zs
pensil kî dukân

pastelería
मीठाई की दुकान
mîThâî kî dukân

quiosco
दुकान
dukân

óptica
आपटिशन
âpTish(a)n

peluquería
हैअर ड्रसर
hèar Dr(a)s(a)r

pescadería
मछली की दुकान
m(a)chhlî kî dukân

supermercado
सुपर बाज़ार
sup(a)r bâzsâr

tienda
दुकान
dukân

tienda de animales
चिड़ियों की दुकान
chiRiyo.n kî dukân

tienda de artículos de deporte
खेल कस्रत के सामान
की दुकान
khel k(a)sr(a)t ke sâmân
kî dukân

tienda de discos
रेकोर्ड की दुकान
rekorD kî dukân

tienda de juguetes
खिलौने की दुकान
khilaune kî dukân

tienda de muebles
फ़र्नीचर की दुकान
f(a)rnich(a)r kî dukân

tintorería
ड्राइ क्लीनर
Drâi klîn(a)r

verdulería
सब्ज़ी की दुकान
s(a)bzsî kî dukân

zapatería
बूट की दुकान
bûT kî dukân

Espacios públicos

aparcamiento
पार्किन
pârkin

autopista
हाईवे
hâîwe

avenida
अवेन्यू
avenyû

ayuntamiento
नगर पलिका,
निगम
n(a)g(a)r p(a)likâ,
nig(a)m

barrio
मुहाल्ला
muhâl-lâ

calle
सड़क
s(a)R(a)k

carretera
सड़क
s(a)R(a)k

casa
घर
gh(a)r

catedral
काथिड्रल
kâthiDr(a)l

correos
डाक ख़ाना
Dak kjânâ

cruce
चौक
chauk

cuartel
छावनी
chhâv(a)nî

iglesia
गिरजा
guirllâ

comisaría
थाना
thânâ

edificio
मकान
m(a)kân

empresa
कम्पनी
k(a)mpnî

escuela
स्कूल, पाठशाला
skûl, pâThshâlâ

esquina
कोना
konâ

estación
स्टेशन
sTesh(a)n

estanque
ताल
tâl

jardín
बगीचा
b(a)guîcha

mercado
बाज़ार
bâzsâr

mezquita
मस्जिद
m(a)sllid

museo
म्युज़िअम
myuzsiam

oficina
दफ़्तर, कर्यालय
d(a)ft(a)r, k(a)ryâl(a)y

parque
बाग
bâg

paseo
मार्ग
mârg

piso
मंज़िल
m(a).nzsil

plaza
चौक प्लेस
chauk, ples

teatro
थीएटर
thîeT(a)r

templo hinduista
मन्दिर
m(a)ndir

Ubicación, direcciones, etc.

a la derecha
दाएं हाथ को
dâe.n hâth ko

a la izquierda
बाएं हाथ को
bâe.n hâth ko

a través de
बीच से
bîch se

al lado de
के पास
ke pâs

allí
वहाँ
v(a)hâ.n

antes de
से पहले
se p(a)hle

aquí
यहाँ
y(a)hâ.n

cerca
नज़दिक
n(a)zsdik

cruzar
के पार जाना
ke pâr llânâ

debajo
नीचे
nîche

delante de
के आगे
ke âgue

dentro
अन्दर
and(a)r

después de
के बाद
ke bâd

detrás de
के पीछे
ke pîchhe

enfrente de
के सामने
ke sâmne

frente a
के सामने
ke sâmne

girar
घुमाना
ghumânâ

junto a
के पास
ke pâs

lejos
दूर
dûr

seguir
सीधे चलना
sîdhe ch(a)lnâ

todo recto
बिल्कुल सीधा
bilkul sîdhâ

Viajes y transportes

यात्राएं और वहन

Coche

गाड़ी

Perdone, ¿esta carretera va a Jaipur?

क्षमा कीजिए, यह जैपुर का रस्ता है?
ksh(a)mâ kîllie, y(a)h llèpur kâ r(a)stâ hè?

¿Cuántos kilómetros hay?

यहाँ से कितने किलोमीटर हैं?
y(a)hà.n se kitne kilomîT(a)r hè.n?

Lleno, por favor.

टेंक भरिए।
Te.nk bh(a)rie.

¿Me puede comprobar el nivel de aceite?

ओईल का लेवेल चेक कीजिए?
oîl kâ level chek kîllie?

¿Pueden cambiarme el aceite?

ओईल बदल सकते हैं?
oîl b(a)d(a)l s(a)kte hè.n?

¿Hay un taller por aquí cerca?

यहाँ कोई वर्क शाप है?
y(a)hâ.n koî v(a)rk shâp hè?

Quisiera alquilar un coche.

मैं कार किराये पर लेना चहता हूँ ।
mè.n kâr kiraye p(a)r lenâ ch(a)htâ hû.n.

Tren

रेलगाड़ी / ट्रेन

Quisiera un billete de ida y vuelta a Mussoorie.

मैं एक आने जाने का टिकट मसूरी के लिए चहता हूँ ।
mè.n ek âne llâne kâ Tik(a)T m(a)sûrî ke lie ch(a)htâ hû.n.

¿Me puede dar un horario de trenes?

टाइम टेबल है?
Tâim Teb(a)l hè?

¿A qué hora sale el tren para Calcuta?

कोलकत्ते की गाड़ी किस समय चलती है?
kolk(a)tte kî gaRî kis s(a)m(a)y ch(a)ltî hè?

¿De qué andén sale?

किस प्लेटफर्म से यह रवाना होती है?
kis pleTf(a)rm se r(a)vânâ hotî hè?

Perdone, ¿este es el tren de Benarés?

यह बनारस से आनोवाली ट्रें है?
y(a)h b(a)nâr(a)s se ânevâlî Tren hè?

Perdone, ¿este tren para en Delhi?

यह दिल्ली जानेवाली ट्रेन है?
y(a)h dil.lî llânevâlî Tren hè?

¿Está libre este asiento?

यह सीट फ्री है?
y(a)h sîT frî hè?

¿Le molesta si abro la ventanilla?

आप को कोई तकलीफ़ है यदि मैं खिड़की खोलूँ?
âp ko koî t(a)klîf hè y(a)di mè.n khiRkî kholû.n?

Aeropuerto

एयर पोर्ट / हवाई अड्डा

¿Me puede informar de los vuelos que hay para Barcelona?

आप मुझे बारथेलोना की उड़ान के बारे बता सकते हैं?
âp mullhe bârthelonâ kî uRân ke bâre b(a)tâ s(a)kte hè.n?

¿Tiene retraso el avión de Madrid?

माद्रीद से आनेवाले विमान / हवाई जहाज़ देर से आ रहा है?
madrid se ânevâle vimân / h(a)vâî ll(a)hâzs der se â r(a)hâ hè?

¿Ha aterrizado el avión de Madrid?

माद्रीद से आनेवाली विमान उतर चुका है?
madrid se ânevâlî vimân ut(a)r chukâ hè?

He perdido mi maleta.

मेरा सूटकेस गुम गया है।
merâ sûTkes gum g(a)yâ hè.

¿Dónde la puedo reclamar?

रिक्लेम अफ़िस कहाँ है?
Riklem afis k(a)hâ.n hè?

Otros

दूसरे

¿Cuántas paradas hay hasta Connaught Place?

कनोट पलेस तक कितने स्टोप हैं?
k(a)noT ples t(a)k kitne sTop hê.n?

Por favor, ¿dónde está la boca de metro más próxima?

अगला मेत्रो का प्रवेश कहाँ है?
aglâ metro kâ pr(a)vesh k(a)hâ.n hè?

¿Cuál es la línea que va a la Vieja Delhi?

पुरानी दिल्ली की लाइन कौनसी है?
purânî dil-lî kî lâin kaunsî hè?

¿Dónde tengo que bajar para ir al puerto?

बनदरगाह का कौनसा स्टोप है?
b(a)nd(a)rgâh kâ kaunsâ sTop hè?

¿Qué autobús hay que tomar para ir a Chandnî Chowk?

चाँदनी चौक के लिए जानेवाली बस कौनसी है?
châ.ndnî chauk ke lie llânevâlî b(a)s kaunsî hè?

¿Qué es mejor: ir en autobús o en metro?

दोनों में से कौनसी ज़्यादा अच्छी है: बस या मेत्रो?
dono.n me.n se kaunsî zsâdâ achchhî hè: b(a)s yâ metro?

PISTA 36

Hotel

होटल

Quisiera reservar una habitación doble para el día 4 de mayo.

4 मई के लिए डबल रूम चाहिए।
4 m(a)î ke lie D(a)b(a)l rûm châhie.

¿Cuánto cuesta una habitación individual?	सिंगल रूम का क्या दाम है? si.ng(a)l rûm kâ kyâ dâm hè?
¿Tienen habitaciones libres?	ख़ाली कमरे हैं? kjâlî k(a)mre hè.n?
¿Está incluido el desayuno?	सवेरे का नाश्ता समेत है? s(a)vere kâ nâshtâ s(a)met hè?
Tengo reservada una habitación a nombre de López.	लोपेज़ के नाम में मेरा रेज़रवेशन है। lopezs ke nâm me.n merâ rezs(a)rvesh(a)n hè.
¿Podrían despertarme a las siete?	मुझे सात बजे जगा सकते हैं? mullhe sât b(a)lle ll(a)gâ s(a)kte hè.n?
La ducha no funciona.	शावर नहीं काम करता। shâv(a)r n(a)hî.n kâm k(a)rtâ.
¿Me podría preparar la cuenta de la 405, por favor?	405 नम्बर का बिल तैयार कर सकते हैं? 405 n(a)mb(a)r kâ bil tèyâr k(a)r s(a)kte hè.n?
¿Pueden pedirme un taxi, por favor?	मेरे लिए टक्सी बुला सकते हैं? mere lie T(a)ksî bulâ s(a)kte hè.n?

Vocabulario: Viajes y transportes

En coche

acelerador
आक्सिलरेटर
âksil(a)reT(a)r

acelerar
जल्दी चलाना
ll(a)ldî ch(a)lânâ

adelantar
अेवरटेक करना, आगे बदा लेना
ov(a)rTek k(a)rnâ, âgue b(a)dâ lenâ

aparcar
पार्क करना
pârk k(a)rnâ

autopista
नशोनल हाइवे
n(a)shon(a)l hâiwe

bujía
स्पार्क प्लग
spârk pl(a)g

cambio de marchas
गीअर बदलना
guiar b(a)d(a)lnâ

carretera
सड़क, रास्ता
s(a)R(a)k, râstâ

cartel
नोटिस
noTis

cambiar de carril
लेन बदलना
len b(a)d(a)lnâ

carné de conducir
ड्राइविनग लाइसेन्स
Drâiving lâisens

cruce
चौक
chauk

frenar
ब्रक करना
br(a)k k(a)rnâ

freno
ब्रक
brek

gasolina
पेट्रोल
peTrol

gasolina sin plomo
बिना सिक्के का पेट्रोल
binâ sikke kâ peTrol

kilómetros
किलोमीटर
kilomîT(a)r

millas
माइल
mâil

multa
जुरमाना
llurmânâ

peaje
किराया
kirâyâ

puente
पुल
pul

señal
सीग्नल
sîgn(a)l

taller
वर्क शाप
v(a)rk shâp

túnel
सुरंग
sur(a).ng

velocidad
गति
g(a)ti

En tren

andén
प्लेटफ़ार्म
pleTfârm

asiento
सीट
sîT

billete
टिकट
Tik(a)T

coche cama
स्लीपर
slîp(a)r

conductor
कन्डक्टर
k(a)nD(a)kT(a)r

litera
स्लीपिंग बर्थ
slîpi.ng b(a)rth

primera clase
फ़रस्ट क्लास
f(a)rsT klâs

revisor
तीती
tîtî

segunda clase
सेकन्ड क्लास
sek(a)nd klâs

taquilla
टिकट आफ़िस
Tik(a)T âfis

tren de alta velocidad
एकसप्रेस ट्रेन
Express Tren

En autobús

autobús
बस
b(a)s

parada
स्टोप
sTop

terminal
बस टर्मिनल
b(a)s T(a)rmin(a)l

En avión

asiento de pasillo
कोरिडोर की सीट
koriDor kî siT

asiento de ventana
खिड़की की सीट
khiRkî kî sîT

aterrizar
उतरना
ut(a)rnâ

avión
हवाई जहाज़
h(a)vâî ll(a)hâzs

bandeja
थाली
thâlî

cola
पिछला हिस्सा
pichhlâ hissâ

control de pasaportes
पास्पोर्ट कण्ट्रोल
pâsporT k(a).nrTrol

control de seguridad
रक्षा जाँच
r(a)kshâ llâ.nch

despegar
रवाना होना
r(a)vânâ honâ

destino
जानेवाला
llânevâlâ

embarcar
जहाज़ पर चढ़ना
ll(a)hâzs p(a)r ch(a)Rhnâ

equipaje
सामान
sâmân

equipaje de mano
हन्ड बगेज
h(a)nD b(a)guell

facturar
चेक इन करना
chek in k(a)rnâ

llegar
पहुँचना
p(a)hu.nchnâ

pasajero
यात्री
yâtrî

puerta de embarque
डिपारचर गेट
Dipârch(a)r gueT

recogida de equipajes
बगेज रिक्लेम
b(a)guell riklem

terminal
टर्मिनल
T(a)rmin(a)l

vuelos internacionales
अन्तर राष्ट्रिया उड़ान
ant(a)r râshtriyâ urân

vuelos nacionales
राष्ट्रिया उड़ान
râshTriyâ uRân

vuelo regular
नियम, अनुसार उड़ान
niy(a)m, anusâr uRân

Otros

hacer transbordo
गाड़ी बदलना
gaRî b(a)d(a)lnâ

horario
टाइम टेबल
Taim Teb(a)l

línea de metro
मेट्रो लाइन
metro lâin

metro
मेट्रो
meTro

tranvía
त्रम
tr(a)m

Bar y restaurante

बार और रिस्टोरान्ट

Un café con leche y una cerveza, por favor.

मुझे एक काफ़ी दूध के साथ और एक बिअर दीजिए।
mullhe ek kâfî dûh ke sâth aur ek biar dîllie.

¿Tienen bocadillos?

सान्डविच हैं?
sânDvich hè.n?

¿Cuánto es?

कितना हैं?
kitnâ hè?

Quiero reservar una mesa para tres personas para esta noche a las nueve.

आज रात को नौ बजे तीन लोगों के लिए एक टेबल चाहिए।
âll rât ko nau b(a)lle tîn logo.n ke lie ek Teb(a)l châhie.

¿Tiene mesa para cinco personas?

पाँच लोगों के लिए एक टेबल है?
pâ.nch logo.n ke lie ek Teb(a)l hè?

¿Puede traernos la carta?

मेन्यू लाइये।
menyû lâiye.

¿Qué me recomienda?

आपकी सलाह क्या है?
âpkî s(a)lâh kyâ hè?

Vamos a tomar el menú.

सेट मेन्यू लेनगे।
seT menyû lengue.

Para mí, de primero, sopa de pescado.

मेरे लिए पहले मछली का सूप।
mere lie p(a)hle m(a)chhlî kâ sûp.

Para beber, vino blanco.

सफ़ेद वाइन पीने के लिए।
s(a)fed wâin pîne ke lie.

Por favor, ¿nos trae más pan?

कुछ और डबल रोटी लाइये।
kuchh aur D(a)b(a)l roTî lâiye.

Aquí tiene.

यहाँ है।
y(a)hâ.n hè.

Por favor, ¿me trae otra cerveza?

एक और बिअर लाइये।
ek aur bihar lâiye.

La cuenta, por favor.

बिल दीजिए।
bil dîllie.

Vocabulario: Bar y restaurante

aceite
तेल
tel

agua con gas
सोडा
soDâ

agua mineral
मिनेरल वाटर
miner(a)l wâT(a)r

agua sin gas
प्लेन पानी, सादा पानी
plen pânî, sâdâ pânî

ajo
लहसुन
l(a)hsun

arroz
चावल
châv(a)l

asado
भूना हुआ मीट
bhûnâ huâ mîT

bocadillo
सान्डविच
sânDvich

café
काफ़ी
kâfî

café con leche
काफ़ी दूधी के साथ
kâfî dûdh ke sâth

carne
मीट
mîT

cebolla
प्याज़
pyâzs

cerdo
सुअर
suar

cerveza
बिअर
biar

chuleta
चोप
chop

cordero
मटन
m(a)T(a)n

crudo
कच्चा
k(a)chchâ

cuchara
चम्मच
ch(a)mm(a)ch

cuchillo
छुरी
chhurî

cuenta
हिसाब
hisâb

chuleta de cordero
मटन चोप
m(a)T(a)n chop

ensalada
सलाट
s(a)lât

entrante
स्टार्टर
sTârT(a)r

frito
तला हुआ
t(a)lâ huâ

fruta
फल
ph(a)l

guarnición
साइड डिश
sâiD Dish

guisado
कारी
kârî

hamburguesa
हम्बरगर
h(a)mb(a)rg(a)r

helado
आइस क्रीम
âis krîm

huevo
अंडा
a.nDâ

leche
दूध
dûdh

mantequilla
मक्खन
m(a)kkh(a)n

marisco
सीफूड
sîfûd

muy hecho
पक्का
p(a)kkâ

pan
डबल रोटी
D(a)b(a)l roTî

pasta
नूडल
nûD(a)l

patatas fritas
चीप्स
chîps

pescado
मछली
m(a)chhlî

picante
मिर्चीवाला
mirchîvâlâ

pollo
मुर्गी
murguî

postre
डिज़र्ट, मीठी चीज़
Dizs(a)rT, mîThî chîzs

propina
इनाम
inâm

ración
रेशन
resh(a)n

sal
नमक
n(a)m(a)k

salsa
सोस
sos

servilleta
नापकिन
nâpkin

sopa
सूप
sûp

tarta
केक
kek

tanduri
तन्दूरी
t(a)ndûrî

té
चाय
chây

tenedor
काँटा
kâ.nTâ

tomate
टमाटर
T(a)mâT(a)r

verdura
सब्ज़ी
s(a)bzsî

vinagre
सिरका
sirkâ

vino
वाइन
wâin

vino blanco
वाइट वाइन
wâiT wâin

vino rosado
पिंक वाइना
pi.nk wâin

vino tinto
रेद वाइन
red wâin

yogur
दही
d(a)hî

zumo
रस
r(a)s

Números

Números cardinales

uno
एक
Ek

dos
दो
do

tres
तीन
tîn

cuatro
चार
châr

cinco
पाँच
pâ.nch

seis
छ:
chh(a)h

siete
सात
sât

ocho
आठ
âTh

nueve
नौ
nau

diez
दस
d(a)s

once
ग्यारह
gyâr(a)h

doce
बारह
bâr(a)h

trece
तेरह
ter(a)h

catorce
चौदह
chaud(a)h

quince
पन्द्रह
p(a)ndr(a)h

dieciséis
सोलह
sol(a)h

diecisiete
सत्रह
s(a)tr(a)h

dieciocho
अठारह
aThâr(a)h

diecinueve
उन्नीस
unnîs

veinte
बीस
bîs

veintiuno
इक्कीस
ikkîs

veintidós
बाईस
bâîs

...

treinta
तीस
tîs

treinta y uno
इक्कतीस
ikk(a)tîs

treinta y dos
बत्तीस
b(a)ttîs

...

cuarenta
चालीस
châlîs

cuarenta y uno
इक्तालीस
iktâlîs

...

cincuenta
पचास
p(a)châs

sesenta
साठ
sâTh

setenta
सत्तर
s(a)tt(a)r

ochenta
अस्सी
assî

noventa
नव्वे
n(a)vve

cien
सौ
sau

ciento uno
एक सौ एक
ek sau ek

ciento dos
एक सौ दो
ek sau do

...

doscientos
दो सौ
do sau

trescientos
तीन सा
tîn sau

cuatrocientos
चार सौ
châr sau

quinientos
पाँच सा
pâ.nch sau

seiscientos
छ: सौ
chh(a)h sau

setecientos
सात सा
sât sau

ochocientos
आठ सौ
âTh sau

novecientos
नौ सौ
nau sau

mil
एक हज़ार
ek h(a)zsâr

dos mil
दो हज़ार
do h(a)zsâr

tres mil
तीन हज़ार
tîn h(a)zsâr

cuatro mil
चार हज़ार
châr h(a)zsâr

cinco mil
पाँच हज़ार
pâ.nch h(a)zsâr

seis mil
छरू हज़ार
chh(a)h h(a)zsâr

siete mil
सात हज़ार
sât h(a)zsâr

ocho mil
आठ हज़ार
âTh h(a)zsâr

nueve mil
नौ हज़ार
nau h(a)zsâr

diez mil
दस हज़ार
d(a)s h(a)zsâr

...

cien mil
एक लाख
ek lâkh

un millón
दस लाख
d(a)s lâkh

diez millones
एक करोड़
ek k(a)roR

un billón
सौ करोड़
sau k(a)roR

Números ordinales

primero/a
पहला/ली
p(a)hlâ / p(a)lî

segundo/a
दूसरा/री
dûsrâ/rî

tercero/a
तीसरा/री
tîsrâ / tîsrî

cuarto/a
चौथा/थी
chauthâ/thî

quinto/a
पाँचवाँ/वीं
pâ.nchvâ.n/vî.n

sexto/a
छटा/टी
chh(a)Tâ/Tî

séptimo/a
सातवाँ/वीं
sâtvâ.n/vî.n

octavo/a
आठवाँ/वीं
âThvâ.n/vî.n

noveno/a
नौवाँ/वीं
nauvâ.n/vî.n

décimo/a
दसवा/वीं
d(a)svâ.n/vî.n

Avisos / Carteles públicos

Abierto

खुला

khulâ

Asientos reservados

रिज़र्वड सीट

rizs(a)rvD sîT

Ascensor

लिफ़्ट

lifT

Caballeros

पुरुष

purush

Cerrado

बन्द

b(a)nd

Empujar

ढकेलना

Dh(a)kelnâ

Entrada

प्रवेश

pr(a)vesh

Entrada prohibida

प्रवेश मना है

pr(a)vesh m(a)nâ hè

Libre

फ़्री, ख़ाली

frî, kjâli

Privado

निजी, प्राइवेट

nillî, prâiveT

Llamar al timbre

घंटी बजाना

gh(a).nTî b(a)llânâ

Ocupado

यहाँ कोई बैठा हैं

y(a)hâ.n koî bèTha hè

Paso de peatones

पैदल चलनेवाले का मार्ग

pèd(a)l ch(a)lnevâle kâ mârg

Peligro

ख़तरा

kj(a)t(a)râ

Peligro de incendios

आग का ख़तरा

âg kâ kj(a)t(a)râ

Precaución

सावधान

sâvdhân

Prohibido el paso

प्रवेश मना है

pr(a)vesh m(a)nâ hè

Prohibido fumar

धुम्रपान, सिग्रेट पीना मना है

dhumrpân, sigreT pînâ m(a)nâ hè

Rebajas

सेल

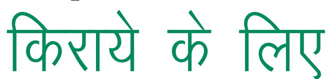
sel

Salida

प्रस्थान दूअर

pr(a)sthân dûar

Se alquila

kirâye ke lie

Se vende

bikâu

Señoras

m(a)hilâe.n

Servicios

टोइलेट

ToileT

Teléfono público

पाब्लिक फ़ोन

pâblik fon

Tirar

fe.nknâ

Cuidado con los perros

कुत्तों से सावधान

kutto.n se sâvdhân

Veneno

vish

Conduzca despacio

धीरे चलिए

dhîre ch(a)lie